

FLERE KVINDER I KUNSTEN I DET OFFENTLIGE RUM

Rapport og anbefalinger udarbejdet af et udvalg
for ligestilling i kunsten i det offentlige rum
nedsat af Kulturministeriet

AALBORG
UNIVERSITET

Rapport udgivet af:
Aalborg Universitet
Fredrik Bajers Vej 7K
9220 Aalborg Ø

Rapporten og dens anbefalinger er udarbejdet i 2025-2026 af et udvalg for ligestilling i kunsten i det offentlige rum nedsat af Kulturministeriet.

Forfattere: Poul Duedahl, Julie Rokkjær Birch, Sara Alfort og Søren Leth.

Ophavsret: Ophavsretten tilhører Aalborg Universitet og Kulturministeriet, 2026.

Alle tekster kan bringes frit i uddrag.

Billeder: Det Danske Filminstitut: 94-95. Det Kongelige Bibliotek: 11, 14, 33-34, 50, 55-56, 59, 64, 66-67, 69, 72, 74-75, 78, 82, 84, 87, 92 og 98. Horsens Idrætsarkiv: 104. Kerteminde Byarkiv: 102. Library of Congress: 52. Privatoptagelser: 24 og 110-111. Public domain og frie licenser: 4, 6, 8, 13, 18, 40, 47, 100 og 109-110. Statens Museum for Kunst: 36. Uniavisen, Københavns Universitet: 30-31.

Indhold

Indledning	4
Opgaven.....	5
Målgruppe	5
Historisk baggrund.....	7
Metode	10
Udvalget.....	12
Top 100: De nationale fyrtårne	14
Udvælgelseskriterier	15
Databasen: Et lokalt værktøj og fagligt opslagsværk	21
Geografisk forankring	21
Faglig forankring	23
Anvendelse	23
Adgang.....	23
Placering i det offentlige rum	24
Kunstværkernes geografiske spredning	25
Kunstværkernes byrumsmæssige placering	26
Opfølgning og incitament	33
Konklusion: Et løft til den fælles kulturarv	34
 BILAG A: Top 100-liste (lang version)	 36
BILAG B: Top 100-liste (kort version)	111

Mindesmærke for
skolebestyrer
Natalie Zahle,
fra 1916

Indledning

Det er 110 år siden, kvinder i Danmark fik stemmeret. Men stemmeretten indebar tilsyneladende ikke retten til en stemme i danmarkshistorien. I hvert fald bekræfter en helt ny totalregistrering af statuelandskabet i Danmark, udarbejdet af MAPS – Museum of Art in Public Spaces – det, der længe har været formodningen, nemlig at kun omtrent hver tiende statue af personer med historisk betydning forestiller en kvinde. Der er med andre ord plads til forbedring, når det gælder ligestillingen i kunsten i det offentlige rum.

Opgaven

Som et led i at adressere den historiske ubalance nedsatte kulturministeren i januar 2025 et udvalg med følgende formål:

- At afdække, hvilke centrale kvinder i danmarkshistorien, der er blevet forbigået i kunsten i det offentlige rum.
- At forholde sig til, hvor i landet statuerne potentielt kan opstilles.

Initiativet bygger på en erkendelse af statuernes betydning for vores fælles historie og selvforståelse. Statuer er nemlig markante visuelle ikoner, opstillet for at fremhæve mennesker, hvis indsats fortsat har værdi, og som har betydning som forbilleder. De minder os om, at vi er en del af en historie, og at der er gået folk forud for os, som har bidraget markant til nationens ånd og udvikling. De afspejler, hvem vi er.

Udvalgets opgave går ikke ud på at sikre numerisk ligestilling i kunsten, men at rette op på det forhold, at der helt overordnet set er alt for få statuer af kvinder i et samfund, som bekender sig til lighed mellem kønnene.

Resultatet af udvalgets arbejde udgør indholdet i denne rapport.

Målgruppe

Anbefalingerne henvender sig primært til kommunalbestyrelser, tekniske forvaltninger, byplanlæggere og andre, der har ansvaret for udformningen og navngivningen af det offentlige rum. Rapporten er imidlertid formuleret, så den uden videre også kan anvendes af fonde, kulturråd, bygherrer, arkitekter og privatpersoner, der ønsker at bidrage til en mere ligeværdig kønsrepræsentation i gadebilledet. Endelig udgør materialet en ressource for lokalhistoriske kultur-

Skuespiller Ghita Nørby sammen med forfatteren og journalisten Lise Nørgaard ved indvielsen af en statue for hende i Roskilde i 2010. Fot.: Mogens Englund.

institutioner, borgergrupper og enkeltindivider, der ønsker at sætte fokus på den lokale dimension af danmarkshistorien.

Udvalget opfordrer til, at anbefalingerne ikke blot læses som en facitliste, men bruges aktivt som et dialogværktøj mellem politikere, forvaltning og borgere. Anbefalingerne er af samme grund todelte for at kunne rumme både nationale ambitioner og lokal forankring. De består – udover rapportens hovedtekst og præsentation – af:

1. En 'Top 100-liste' over kvinder med national betydning, der kan hædres overalt i landet.
2. En omfattende database med næsten 3.000 kvinder, der muliggør en specifik lokal såvel som faglig tilknytning.

Det er op til de enkelte kommunalbestyrelser og lokale aktører at vurdere, hvordan anbefalingerne bedst implementeres i deres nærområde.

Historisk baggrund

Misforholdet mellem statuer af navngivne mænd og kvinder har en historisk årsagsforklaring.

Traditionen med at opstille statuer i det offentlige rum i Danmark har rødder tilbage til enevælden, hvor de første blev opsat af landets monarker for at glorificere sig selv og deres meritter. Statuerne fungerede som symbolske udtryk for kongens autoritet og guddommelige ret til at herske. Disse tidlige monumenter, ofte udført i prangende materialer som bronze og marmor, skulle indgyde respekt, underdanighed og loyalitet hos befolkningen. Et fremtrædende eksempel er rytterstatuen af kong Christian 5., som han i 1688 fik opsat på Kongens Nytorv som markering af sin indsats i forbindelse med afslutningen på Den Skånske Krig.

Med indførelsen af folkestyret skiftede fokus. Statuerne blev nu opstillet gennem borgerinitiativer og dedikeret til "folkets helte". De omfattede heroiske krigere, banebrydende videnskabsfolk, skattede forfattere og anerkendte kunstnere. Opstillingen af statuerne var en afgørende faktor i skabelsen af en ny fælles fortælling, der støttede op om nationalstaten og folkestyret. Langt de fleste statuer i bybilledet er således stillet op i perioden efter 1849, og da folkestyret i begyndelsen kun omfattede et udsnit af den mandlige befolkning, var forbillederne primært mænd. På samme måde var det fortrinsvis mænd, der skrev historien og definerede, hvem der kom i betragtning til en placering blandt tidens helteskikkelser.

Kong Frederik 7., grundlovens giver, er uden sidestykke den person i danmarkshistorien, der er hyldet med flest mindesmærker. Andre oplagte eksempler tæller Hedeselskabets stifter Enrico Dalgas, som bidrog til at få landet til at fremstå større indadtil, og mænd som eventyrdigteren H.C. Andersen og fysikeren H.C. Ørsted, der fremmede Danmarks anseelse i udlandet.

Opstillingen af statuer over indflydelsesrige mænd var et virkningsfuldt led i opbygningen af den nationale selvfortælling, men medvirkede samtidig til, at kvinders bidrag til samfundet blev yderligere overset eller undervurderet. Derudover spillede selve skulpturtraditionen en rolle. Den klassiske skulptur var nemlig skabt for at idealisere den mandlige krop som et symbol på styrke og magt, mens kvindelige figurer i kunsten oftere blev fremstillet mere allegorisk og mytologisk og som objekter for det mandlige blik.

Danmarks mest kendte statue er således Den Lille Havfrue i København, skabt af billedhuggeren Edvard Eriksen og afsløret i 1913. Hvert år tiltrækker hun tusindvis

*Fiskerkonen på Gammel
Strand i København,
fra 1940*

af turister. Samme tilgang kan man se i statuer af Eva, Venus og Moder Danmark, der alle symboliserer frugtbarhed, og i form af anonyme statuer, der repræsenterer en hel stand, såsom Fiskerkonen ved Gammel Strand i København og Malkepigen i Landbohøjskolens Have på Frederiksberg. Hertil kommer de mange versioner af navnløse, nøgne kvinder, der optræder rundt om i parker og på offentlige pladser.

Da kvinder fik stemmeret i 1915, blev der sat ind lovgivningsmæssigt for gradvist at sikre dem adgang til offentlige embeder og ligeløn. Men reel og gennemgribende ligestilling tager længere tid at gennemføre end formel lovgivning, og det kom til udtryk på mange måder – også i en manglende indsats for ligestillingen i historieskrivningen og i det offentlige rum.

Forsøget på at afdække og genfortolke kvinders roller fik først momentum i 1970'erne, og det kulturelle korrektiv kulminerede med udgivelsen af Dansk Kvindebiografisk Leksikon i 2000-2001, der dokumenterede op mod 2.000 kvinders liv. Værket skabte et afgørende fundament for en samlet nyfortolkning af historien, selvom den endnu ikke er fuldt realiseret i praksis.

Forklaringen er formentlig det, samfundsforskere kalder "stiafhængighed". Når først historiske værker skrevet af – og om – mænd har været repeteret af tilstrækkelig mange årgange af skolebørn, udgør de efterhånden grundstammen i nationens kanon og en vej, som er svær at afvige fra igen.

Antallet af navngivne kvinder i kunsten i det offentlige rum stemmer da også nøje overens med indholdet i en række nyere, trykte versioner af danmarkshistorien, hvor en simpel optælling viser, at kvinder fortsat kun udgør 11-12 % af navnestoffet.

Historie er selvfølgelig meget mere end det, som står i bøgerne, og repræsentationen i det offentlige rum er i denne sammenhæng temmelig væsentlig, fordi den henvender sig til en langt bredere kreds af mennesker end dem, der læser historiske værker.

I den forstand kan initiativet om ligestilling i kunsten i det offentlige rum være med til at skabe en folkelig bevidsthed om en række navne, som er værdige til en plads i vores kollektive erindring, og som dermed også efterhånden forventes at indgå i historiebøgerne.

Metode

Som et første skridt på vejen til at skabe en liste over kvinder, der bør hædres, har udvalget besluttet at udforme en database med biografier over betydningsfulde kvinder ved at samle en række større datasæt.

Databasens fundament

Databasen over kvindelige kandidater til hæder i det offentlige rum bygger på tre centrale kilder, der tilsammen sikrer både historisk dybde, biografisk nøjagtighed og geografisk præcision, og som tilsammen rummer 2.923 unikke kvindebiografier:

- Dansk Kvindebiografisk Leksikon. Leksikonet, der oprindeligt blev udgivet i 2000-2001, indeholder 1.992 grundige, fagfælle vurderede biografier, som dækker de fleste samfundslag og historiske perioder – fra middelalder til moderne tid – og udgør den grundlæggende pulje af kvinder, hvis bidrag som regel falder uden for den traditionelle, mandsdominerede kanon.
- Lex.dk – Danmarks Nationalleksikon. Leksikonet fungerer som supplement, primært i form af biografier, der er kommet til siden udgivelsen af Dansk Kvindebiografisk Leksikon, idet Lex.dk opdateres løbende. Desuden fokuserer leksikonet på et bredere felt af kvinder, herunder sportsfolk.
- Trap Danmark. Det historisk-topografiske værk bidrager med oplysninger om kvindernes geografiske forankring og lokale relevans. Dette hjælper med at fastslå byer, institutioner og steder, hvor kvinderne har levet og virket, og kvalificerer valget af placering for et mindesmærke.

Borgerbidrag

Som et afgørende element i udvalgets arbejde med at skabe en bred og folkeligt forankret anbefaling blev der gennemført en omfattende borgerhøring via hjemmesiden Borgerbidrag.dk fra den 17. juli til den 1. september 2025.

Der indkom i alt 3.834 forslag fordelt på mere end 500 forskellige kvinder.

Bidragene gav et uvurderligt input til arbejdet, idet udvalget i udstrakt grad har taget dem til sig som udtryk for den danske befolknings væsentligste forbilleder. De 15 navne, der fik 50 forslag eller flere, er uden videre indlemmet i Top 100-

listen. Borgerhøringen og antallet af forslag har også tjent som en afgørende faktor ved uenighed om navnevalg.

De 15 øverst placerede kvinder (med 50+ forslag) er:

	Navn	Antal
	Inge Lehmann	213
	Mary Thomas	180
	Margrethe 2.	134
	Elise Sørensen	127
	Tove Ditlevsen	117
	Nielsine Nielsen	85
	Helle Thorning-Schmidt	84
	Tine Bryld	80
	Thit Jensen	69
	Anne Marie Carl Nielsen	63
	Nina Bang	63
	Margrete 1.	62
	Hanne Reintoft	60
	Ingeborg Suhr Mailand	54
	Natasja Saad	50

Inge Lehmann

Historiske, faglige og geografiske bindinger

I forbindelse med arbejdet med at udpege, hvilke kvinder der mangler i det offentlige rum, er udvalget af Kulturministeriet blevet udstyret med en række bindinger, der sikrer fokus på:

- Historisk spredning (med vægt på tiden efter 1850)
- Faglig repræsentation (med vægt på alle sider af samfundslivet i form af videnskab, erhverv, politik, kunst og kultur, sport og religion m.v.)
- Geografisk repræsentation (med vægt på at inkludere samtlige kommuner ved at sætte fokus på fødested og lokalitet for professionelt virke).

Output

For at sikre den geografiske spredning, som har vist sig vanskeligst at imødekomme, har udvalget valgt at dele opgaven i to ved at skabe:

- En Top 100-liste: Listen vægter kvinder, som indgår i den fælles historie ved at have en betydning, der rækker ud over deres specifikke fødested/virkested, og som kan danne baggrund for opstilling af monumenter på alle danske lokaliteter.
- En database: I den offentligt tilgængelige database er det muligt at lave geografiske såvel som fagspecifikke søgninger, så alle kommuner kan se, hvem der er født eller har virket det pågældende sted.

Udvalget

Udvalget bag anbefalingerne består af:

- Museumsdirektør Julie Rokkjær Birch
- Forfatter og litteraturhistoriker Sara Alfort
- Arkitekt og tegnestuedirektør Søren Leth
- Historieprofessor Poul Duedahl

Udvalget repræsenterer tilsammen en fagligt relevant spændvidde med viden inden for kvindehistorie, kunsthistorie, litteraturhistorie, kulturhistorie, samfundsvidenskab, byplanlægning og arkitektur.

Opgaven har undervejs været forankret på Aalborg Universitet under ledelse af Poul Duedahl.

Udvalget har løbende haft assistance af studentermedhjælperne Sarah Stein Raaschou, Thea Kristiane Rasmussen, Emma Dannevig, Natasha Schøtt Mortensen, Oliver Friis Allison og Kasper Jensen, som har udarbejdet databasen i samarbejde med professor Johan Heinsen, ph.d.-stipendiat Sofus Landor Dam og professor Poul Duedahl.

Der har desuden været et tæt samarbejde med:

- Lex.dk – Danmarks Nationalleksikon – der løbende og beredvilligt har leveret metadata fra Lex.dk, Dansk Kvindebiografisk Leksikon og Trap Danmark til brug for databasen.
- MAPS – Museum of Art in Public Spaces – der har leveret oplysninger om statuelandskabet i Danmark.

"50 Queens" på "Dronningens Nytorv"

- Dansk Erhverv – der har bidraget med en liste med 22 navne på fremtrædende erhvervskvinder, der fortjener at blive hædret i det offentlige rum.
- ADBC – der har bidraget med erfaringer fra navngivningen af statuer i forbindelse med "50 Queens", som var temaet for kulturfestivalen Golden Days i København i 2022.
- Medicinsk Museion – der har bidraget med erfaringer fra det praktiske arbejde med opsætningen af en statue i form af et kommende monument for lægen Nielsine Nielsen.

Thit Jensen og Karen Blixen

Top 100: De nationale fyrtårne

Top 100-listen er en kurateret samling af 100 markante kvinder, hvis livsværk har en så stor og national betydning, at de tilhører Danmarks fælles historiske kanon. De er udvalgt med henblik på at kunne hædres flere steder og overalt i landet – uafhængigt af deres føde- eller virkested.

Antallet er valgt ud fra en idé om at give plads til både repræsentativitet og genkendelighed. Listen er således tilstrækkelig stor til at sikre en bred repræsentation af kvinders bidrag på tværs af fagligheder og historiske perioder. Samtidig er antallet afgrænset nok til, at de udvalgte kvinder ofte vil vække genklang og interesse hos den brede offentlighed og skabe en stærk, fælles bevidsthed om dem og deres meritter.

For bedre at anskueliggøre Top 100-listens funktion kan den ses som en dansk, kvindebiografisk parallel til UNESCO's Verdensarvsliste. Ligesom verdensarvssteder anerkendes for en universel værdi, der ligger ud over deres geografiske forankring, er kvinderne på Top 100-listen kandidater til national hæder, fordi deres bidrag rækker ud over den lokale betydning. De tilhører os alle og hører til i Danmarks fælles historie.

Udvælgelseskriterier

Udvælgelsen bygger på en række kriterier, der sikrer, at listen er fagligt funderet, historisk retfærdig og nationalt relevant. Kriterierne er opdelt i tre overordnede områder og en række underordnede:

Personer, der hædres, må gerne være nulevende

Udvalget har overvejet, om kun hele livsforløb skulle komme i betragtning, da det siden folkestyrets indførelse har været praksis kun at hædre afdøde personer, så det sikres, at det fulde livsværk er afsluttet, før den historiske betydning vurderes. Dette forsigtighedsprincip blev senest anvendt, da tidligere overborgmester Ritt Bjerregaard i 2022 stod i spidsen for at udpege 50 kvinder til midlertidige buste på Kongens Nytorv – ved den lejlighed omdøbt til Dronningens Nytorv – i forbindelse med Golden Days-festivalen.

Princippet udfordrer dog ambitionen om at korrigere den kønsmæssige skævhed, da en hel del kvinder med banebrydende meritter på cv'et fortsat lever.

En udelukkelse af disse forbilleder forsinker den nødvendige synlighed og giver listen et lettere bedaget udtryk.

Udvalget har derfor valgt at afvige fra princippet for at imødekomme det akutte behov for rollemodeller. Det har således valgt at inkludere nulevende personer, hvis afsluttede bedrifter allerede er kanoniseret og har irreversibel historisk betydning, uanset senere bedrifter. Dette svarer i øvrigt til praksis hos Time Magazine i forbindelse med udpegningen af 'Person of the Year'.

Anbefalingen finder desuden støtte i borgerhøringen, hvor to nulevende kvinder er blandt de 15 med flest forslag, nemlig Dronning Margrethe 2., der er den længst siddende monark i danmarkshistorien, og Helle Thorning-Schmidt, landets første kvindelige statsminister.

Personer, der hædres, bør være af relevans for nutiden

Hvis formålet med at opstille statuer udelukkende var at dokumentere fortiden, skulle statuerne afspejle en bred historisk repræsentation. Men da udvalgets opgave er at afhjælpe en historisk skævhed i repræsentationen – og dermed påvirke fremtiden – er det essentielt at vælge kvinder, der fortsat har betydning.

For at forankre listen i den lange historie er enkelte alment kendte kvinder fra ældre tid inkluderet som nødvendige ankerpunkter i den nationale kanon, men ellers vægter rapporten primært tiden efter 1850, og fokus er rettet mod kvinder, hvis indsats peger fremad. Udvalget har særligt vægtet kvinder, der har arbejdet for at fremme nutidens værdier, herunder menneskerettigheder, lighed mellem kønnene og udviklingen af folkestyret, eller som på anden vis markant har været med til at præge samfundets indretning.

Kvinder, der er udvalgt, afspejler således værdier og indsatser, der er motiverende og aktuelle for nutidens borgere. På den måde sikres det, at de opsatte statuer tjener et pædagogisk formål. Historisk betydning er et nødvendigt kriterium, men nutidig relevans og inspirationsværdi har været den afgørende faktor for udvælgelsen.

Personer, der hædres, bør repræsentere flest muligt

Udvælgelsen er foretaget med henblik på at sikre den bredest mulige repræsentation. Det har medført en bevidst opprioritering af enkelte faggrupper,

så de bedre afspejler nutidens behov for forbilleder, end den traditionelle danmarkshistoriske kanon.

I Dansk Kvindebiografisk Leksikon er der således ekstraordinært mange repræsentanter for finkulturen, mens en optælling viser, at det kun indeholder 1% sportsfolk. Her har udvalget foretaget et strategisk skift.

På samme måde udgør akademikere, forfattere, lærere og politikere i leksikonet tilsammen over 50% af biografierne, hvoraf langt de fleste var aktivt involveret i kvindesagen. Her har udvalget måttet tage nogle svære fravalg for at sikre en bredere faglig repræsentation.

Fordelingen sikrer, at listen skaber identifikation på tværs af generationer, faggrupper og sociale lag.

Detailkriterier

Med baggrund i de tre hovedområder har udvalget skabt en række detailkriterier, som også har haft en vis betydning, da der skulle vælges kandidater til Top 100-listen blandt databasens næsten 3.000 kvindebiografier.

National betydning og varig indflydelse

- Historisk kanondannelse: Personen har sat et betydeligt og varigt aftryk i den nationale fortælling, som fortsat er relevant for Danmarks historie.
- Samfundsmæssig effekt: Personen har været en drivkraft bag væsentlige ændringer i samfundets strukturer, normer eller love i sin samtid eller har forbedret livet for befolkningen inden for vitale områder som f.eks. sundhed, uddannelse og velfærd.
- Banebrydende indsats: Personen har været den første eller største inden for sit felt, f.eks. ved at være den første kvinde i en bestemt position, ved at udføre et stykke pionerarbejde, gøre en opdagelse eller gennemføre banebrydende præstationer.
- Institutionalisering: Personen har grundlagt eller haft afgørende indflydelse på nationale institutioner, der eksisterer i dag.

Snedkermester Sophy A. Christensen i sit værksted

Repræsentativitet:

- Underrepræsenterede områder: Personen repræsenterer områder, der historisk har været domineret af mænd på offentlige mindesmærker, som f.eks. naturvidenskab, erhvervsliv, teknologi og politik, eller repræsenterer områder, der bryder med vores opfattelse af traditionelle mande- og kvindefag, såsom en række håndværksfag.
- Mangfoldighed: Personen repræsenterer en social, etnisk eller erhvervsmæssig baggrund, der bidrager til et mere nuanceret billede af Danmarks historie. Herunder tæller kvinder, hvis bidrag ofte overses, fordi de anses for at tilhøre typiske kvindefag og dermed falder uden for det, der traditionelt hædres med statuer, som f.eks. sygeplejersker.

Formidlingsmæssig styrke:

- Inspirationsværdi: Kvinden opfattes som et stærkt forbillede, der kan inspirere nutidens og fremtidens unge til at forfølge deres ambitioner og bidrage til samfundet.

- Narrativ styrke: Personens historie rummer en stærk fortælling, der let kan formidles og visualiseres i et monument eller mindesmærke.
- Etisk screening: Kvinden må ikke have stået for handlinger, der fundamentalt strider imod nutidens demokratiske værdier eller basale menneskerettigheder.

Afsluttende bemærkninger

Listen er ikke en rangliste

Listen er ikke udtryk for en prioriteret rækkefølge. Navnene er placeret vilkårligt men dog sammen med dem, de emnemæssigt lægger sig tættest op ad, for på den måde at sikre en vis form for faglig spredning og sammenhæng mellem biografierne.

I Dansk Kvindebiografisk Leksikon tilhørte kvinderne kun én faggruppe. Det gav et lidt ensidigt billede, da de ofte engagerede sig i flere forskellige faglige, politiske og sociale områder sideløbende. Af samme grund har vi undladt at anvende de oprindelige inddelinger til en kategorisering. Selvom de ofte huskes for en specifik mærkesag, så repræsenterer de deres samlede livsværk.

Listen er et øjebliksbillede

Listen omfatter navne fra vores fælles kulturarv og er udarbejdet med henblik på, at der kan opsættes statuer af de pågældende rundt om i hele landet, uanset hvor de blev født eller havde deres virke.

Den baserer sig på en række faste kriterier, men kriterierne er til gengæld udtryk for en række valg og fravalg, der har til formål at tjene nutiden. Listen er med andre ord ikke nogen facitliste, men snarere et øjebliksbillede og 100 gode grunde til diskussion og samtale. Det står enhver frit for at sammensætte den på andre måder eller tilføje nye navne.

Kun ved at fortsætte samtalen – og dermed refleksionen – om, hvem vi hædrer, sikrer vi, at det offentlige rum også fremover afspejler et retfærdigt, nuanceret og inkluderende billede af den fælles historie.

Adgang

Den færdige liste er vedhæftet som bilag A (lang version) og bilag B (kort version).

Kvindebiografisk portal

Et værktøj til at undersøge Danmarkshistoriens vigtige kvinder.

☒ Søg i fritext☐ Søg i steder☐ Søg i tags

Biografi

Ellen Margrethe Schrøder var en pioner inden for sygeplejeuddannelsen i Danmark. Efter endt fysioterapeut- og sygeplejeuddannelse blev hun i 1938 undervisningsleder ved Kursus for Sundhedsplejersker i Århus, hvor hun udviklede sygeplejelæruddannelsen med fokus på naturvidenskabelige fag. Schrøder var en aktiv foredragsholder og forfatter, bl.a. med lærebogskapitler om fysik og kemi. Hun engagerede sig desuden i Dansk Sygeplejeråd, danske sygeplejerskers arbejdsløshedskasse og Danske Kvinders Beredskab, hvor hun bidrog med sin ekspertise inden for sygepleje i beredskabssituationer. Hun modtog Civilforsvars-Forbundets hæderstegn i 1957 for sin indsats. [A](#)

[Læs den fulde biografi fra Kvindebiografisk Leksikon](#)

Fødested

Horsens,
Østjylland

Virkesteder

Århus

Tags

sygeplejerske
sundhedspersonale
sundhed
født i første halvdel af 1900-tallet

Kirsten Hansen (1926-) var en dansk sygeplejerske, der i 1960'erne blev centralfigur i den etiske debat om organtransplantation. Som oversygeplejerske på Kommunehospitalet i Århus rejste hun betænkeligheder vedrørende ligssynsloven og dødsriteriet i forbindelse med nyretransplantationer, hvilket førte til en konflikt og et midlertidigt stop for operationer. Hendes engagement resulterede i Lov om udtagelse af menneskeligt væv (1967), der sikrede bedre informering af donorerens pårørende. Hansen blev kåret som Årets Sygeplejerske (1969) og sad i Retslægerådet (1971-89), og hendes virke bidrog til øget fokus på etisk debat i sundhedsvæsenet. [A](#)

[Læs den fulde biografi fra Kvindebiografisk Leksikon](#)

Horsens,
Østjylland

Aalborg
Århus

sygeplejerske
sundhedspersonale
sundhed
født i første halvdel af 1900-tallet

Henny Tscherning brød med tidens normer og valgte en karriere som sygeplejerske, hvor hun hurtigt avancerede og blev plejemoder på Kommunehospitalet. Hun var pioner inden for hygiejne og uddannelse af sygeplejersker og arbejdede for at forbedre deres faglige niveau. Senere blev hun en central figur i organiseringen af sygeplejersker, grundlagde Dansk Sygeplejeråd og var formand i 27 år. Gennem utrætteligt arbejde kæmpede hun for bedre arbejds- og levevilkår, autorisation og en anerkendelse af sygeplejersker som profession. Hendes indsats skabte et solidt fundament for sygeplejen i Danmark. [A](#)

[Læs den fulde biografi på Lex.dk](#)

[Læs den fulde biografi fra Kvindebiografisk Leksikon](#)

København

København

sygeplejerske
sundhedspersonale
sundhed
fagforeningsformperson
fagforeningsforkæmper
forkæmper
fagbevægelse
ledelse
født i anden halvdel af 1800-tallet

Eli Magnussen (1901-1993) var en pioner inden for dansk sygepleje og sundhedsvæsen. Uddannet sygeplejerske med specialisering i psykiatri, sundhedspleje og socialt arbejde, spillede hun en central rolle i udviklingen af sygeplejeuddannelsen, især ved etableringen af Danmarks Sygeplejerskehøjskole. Hun var forstanderinde for Rigshospitalets sygeplejerskole og senere for Sundhedsstyrelsens sygeplejefdeling. Magnussen var en aktiv fortaler for forebyggelse og en bedre uddannelse, og hun bidrog internationalt via WHO og Europarådet. Under Besættelsen engagerede hun sig i modstandsbevægelsen og modtog Florence Nightingale Medaljen for sin indsats. [A](#)

[Læs den fulde biografi fra Kvindebiografisk Leksikon](#)

København

Helsingør,
Nordsjælland
Holbæk,
Sjælland

sygeplejerske
sundhedspersonale
sundhed
sundhedsplejerske
forstander
ledelse
født i første halvdel af 1900-tallet

Johanne Ottosen, uddannet sygeplejerske og massøse i USA, etablerede sammen med sin mand Carl Ottosen sundhedsinstitutioner i Danmark. De grundlagde Frydenstrand Badesanatorium og bidrog til opbygningen af Skodsborg Sanatorium, hvor Johanne Ottosen fungerede som bestyrerinde. Hun var en pioner inden for sundhedsfødevarer, udviklede vegetabiliske køderstatninger og forfattede vegetariske kokebøger. Johanne Ottosen engagerede sig aktivt i affoldsbevægelsen, var en flittig foredragsholder og medstifter af Sundhedsforeningen, samt en fremtrædende skikkelse i Vegetarisk Forening og Danske Kvinders Nationalråd. [A](#)

[Læs den fulde biografi fra Kvindebiografisk Leksikon](#)

Lesje,
Norge

Søllerød,
Hovedstaden

sygeplejerske
sundhedspersonale
sundhed
massør
foredragsholder
kultur
forstander
ledelse
født i anden halvdel af 1800-tallet

Previous **1** 2 3 4 5 ... 18 Next

Databasen: Et lokalt værktøj og fagligt opslagsværk

Databasen har udvalget fået omdannet til en onlineversion – Kvindebiografisk portal – der indeholder samtlige 2.923 kvindebiografier i et samlet søgemodul. Modulet giver kommunalpolitikere, byplanlæggere og historieinteresserede borgere mulighed for både at danne sig et overblik og lave søgninger med relevans for de enkelte af Danmarks kommuner.

Geografisk forankring

Hvor Top 100-listen fokuserer på national betydning, sikrer databasen, at landets kommuner også har et udvalg af kvinder med lokal tilknytning til at vælge imellem. Dette er essentielt for at sikre den nødvendige geografiske spredning.

Databasen indeholder følgende oplysninger, som giver mulighed for geografiske søgninger, idet dog kun lokaliteter i Danmark er medtaget:

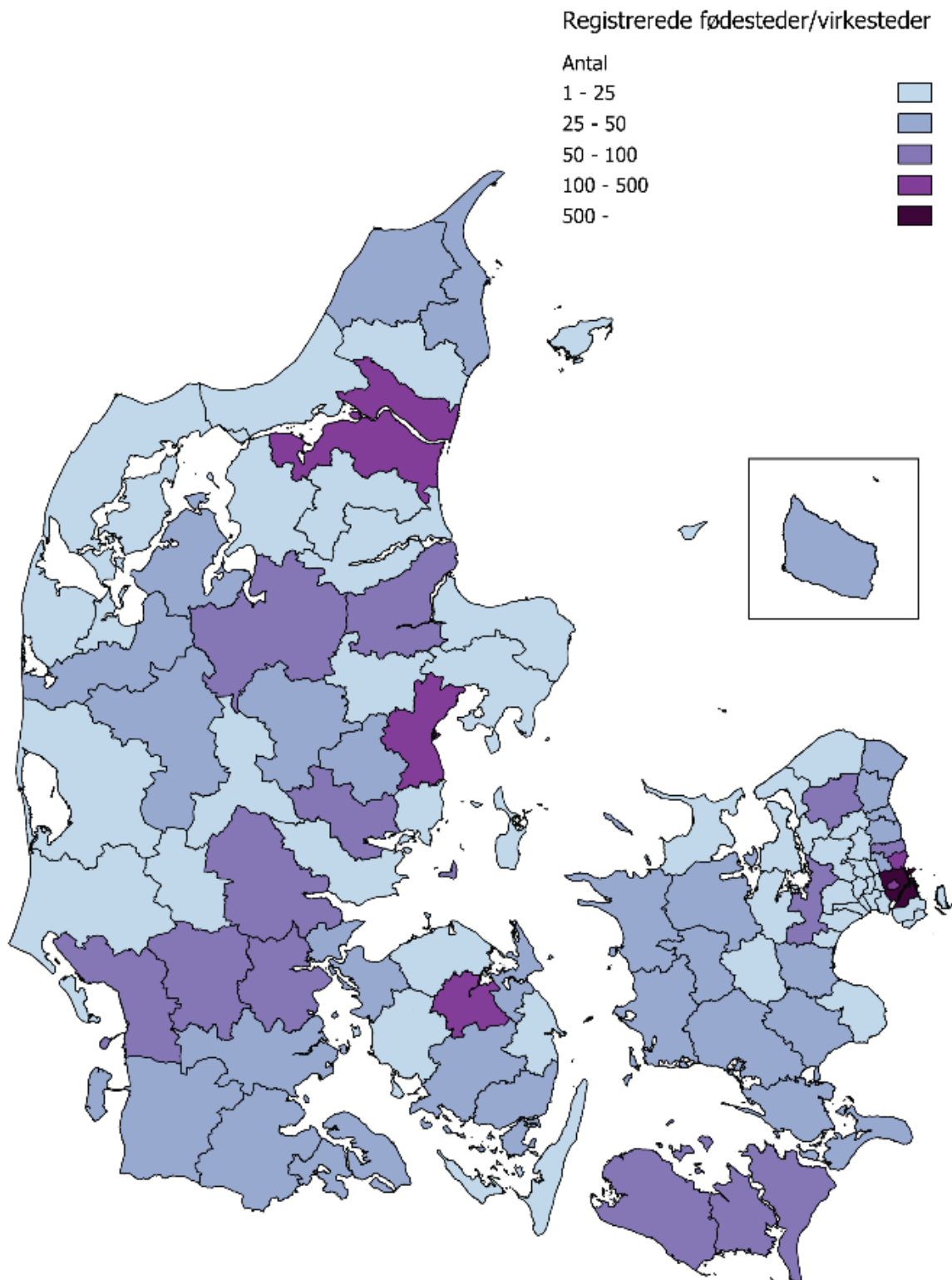
- Fødested: Lokaliteten, hvor personen kom til verden.
- Virkested: Én eller flere lokaliteter, hvor personen udførte sin gerning.

En analyse af de tilgængelige biografier viser, at København er stærkt overrepræsenteret som både fødested og virkested, hvilket ikke er underligt, al den stund at byen i århundreder har været hovedstad, landets største by og centrum for magtudøvelse og videregående uddannelse.

Samtlige 98 kommuner er imidlertid repræsenteret i databasen. Det er dog langt fra det samme som at konkludere, at deres geografiske område ikke har været hjem eller tilholdssted for endnu flere betydningsfulde kvinder. De seneste årtiers arbejde med at hente betydningsfulde kvinder frem i lyset bygger jo på det forhold, at mange kvinder – uanset deres meritter – ikke blev set og anerkendt i deres samtid og derfor ikke satte sig spor i historiebøgerne.

I det hele taget forestår der i langt de fleste kommuner en lokal arbejdsindsats med henblik på at finde frem til flere kvinder med lokal tilknytning. Det er der forskere og lokalhistorikere, der i enkelte tilfælde allerede har gjort, og det er netop på den måde, at udvalget er blevet opmærksom på Oluffa Dahlerup Brandt, ejer af Brandts Klædefabrik, og Engelbrecht Maria Stokkenbech, Danmarks første kvindelige håndværksmester, som på den måde er kommet på Top 100-listen, selvom deres navne fortsat ikke optræder i de gængse danske leksika.

Kvindebiografisk Danmarkskort

Kort over kvindebiografiernes geografiske spredning i form af fødesteder og virkesteder fordelt på Danmarks 98 kommuner (Grafik: Sofus Landor Dam).

Faglig forankring

Alle kvinder i databasen er tilknyttet en række 'tags' – digitale emneord – som gør det muligt at lave præcise søgninger på fagområder. Databasen består af tre lag, som kan anvendes alt efter, hvor mange navne man behøver:

- Bred kategori: F.eks. politik, retsvæsen og kunst.
- Mellemkategori: F.eks. politiker, jurist og kunsthåndværker.
- Smal kategori: F.eks. europaparlamentariker, advokat og smykkekunstner.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at en del kvinder er tilknyttet flere emneord. F.eks. var Danmarks første plastikkirurg, Grete Olsen, tillige fægter og OL-medaljetager.

Anvendelse

Databasen er et praktisk værktøj, der kan tages i anvendelse, når man lokalt ønsker at:

- Styrke den lokale identitet: Ved at søge på kommunenavnet i databasen kan byplanlæggere, grundejerforeninger eller andre lokale aktører finde kvinder, der har levet og virket lokalt, når de søger kandidater til f.eks. opstilling af mindesmærker og navngivning af veje.
- Finde kvinder inden for specifikke brancher: Ved at søge på tags som f.eks. 'erhvervsliv' eller 'erhvervsperson' kan lokale aktører lokalisere kvinder, der emnemæssigt passer til det fysiske rum, der mangler navngivning – det kunne være som inspiration til navngivning af mindesmærker, bygninger, veje og stier i erhvervsparker.

Adgang

Databasen er skabt i samarbejde med Lex.dk og udarbejdet af Aalborg Universitet. Den kan tilgås her: kvindebiografi.aau.dk

Databasen udbygges, opdateres og vedligeholdes herefter og i de kommende år af de historiestuderende på Aalborg Universitet, som løbende inddrager nye kildegrupper for at sikre kontinuerlig udvikling og aktualitet under kyndig vejledning.

Buste af restauratør
Ane Ryholt, Trelde Næs
ved Fredericia, fra 1930.
Fot.: Erik F. Rønnebech

Placering i det offentlige rum

Udvalget skal anbefale, hvor i det offentlige rum de nye kunstværker kan placeres. Dette spørgsmål er toledet og omfatter dels en stillingtagen til geografisk spredning, så der sikres muligheder for samtlige af landets 98 kommuner, og dels en byrumsmæssig placering i den enkelte købstad, stationsby, landsby m.v.

Kunstværkernes geografiske spredning

En optælling foretaget af MAPS – Museum of Art in Public Spaces – viser, at der findes store lokale og regionale forskelle i statuelandskabet, og at der er åbenlyst blinde pletter på Danmarkskortet, hvor man med fordel kan rejse statuer generelt, og statuer af kvinder specifikt.

Denne rapport har bl.a. til formål at udpege kvinder, hvis indsats hører til Danmarks fælles kulturarv, og som kan hyldes, uanset om man bor i Hellerup eller i Herning. Dette er en etableret praksis for statuer af mænd, f.eks. Frederik 7., som har fået mindesmærker i både Hillerød, Odense, Varde, Grenaa, Skjern og mange andre steder. Omtrent halvdelen af mindesmærkerne for mænd er desuden rejst i mindre byer og landsogne – et praktisk eksempel til efterfølgelse.

Til dette formål kan kommunerne frit plukke fra Top 100-listen for at hædre kvinder med national betydning, men de kan også vælge at hylde lokale helte. Databasen giver jo netop mulighed for at finde navne, hvis fødested eller virkested er lokalt forankret.

Udvalgets anbefalinger:

- Lokal indsats: Lokale myndigheder bør tage initiativ til at registrere kvinder, der lokalt har ydet en indsats, som er værd at hædre, men som ikke nødvendigvis er medtaget i udvalgets landsdækkende registrering.
- Lokal prioritering: Lokale myndigheder bør aktivt prioritere og yde støtte til ligestillingen i kunsten i det offentlige rum, alene fordi deres indsats fremmer den lokale sammenhængskraft.

Kunstværkernes byrumsmæssige placering

Opførelsen af offentlig kunst er typisk et lokalt anliggende. Til inspiration for beslutningstagere præsenteres her forslag til, i hvilke typer byrum og offentlige steder statuer, som hædrer kvinder, med fordel kan opstilles for at opnå større ligestilling.

Helt overordnet kan man sige, at der er tre overvejelser, man som minimum bør gøre sig i forbindelse med en konkret placering:

- Synlighed: Statuen bør være let at afkode og være tilgængelig for offentligheden.
- Kontekst: Statuens stil og tema bør passe til omgivelserne.
- Historie: Stedets historie kan med fordel spille en rolle i valget af placering.

Udfordringen i historiske kulturmiljøer

I ældre byområder er statuer ofte placeret på centrale pladser, og tilgængelige data viser, at mænd er stærkt overrepræsenterede på geografisk begrænsede områder, f.eks. på Frue Plads i København.

Når det gælder direkte kønskvotering i historiske kulturmiljøer, skal man dog være opmærksom på, at ændringer i disse miljøer ofte er komplicerede – dels fordi der typisk er mange følelser på spil, når det velkendte omskabes, og dels fordi de pågældende miljøer er omfattet af fredningsbestemmelser. Samtidig er det værd at bemærke, at pladser med en historisk betinget, skæv fordeling i sig selv fungerer som et monument over fortidens menneskesyn. Der kan med andre ord være en pædagogisk pointe i at bevare enkelte, nøje udvalgte pladser forholdsvis intakte, hvis det ellers følges op af en øget formidling af det historiske kønnede.

Det er dog afgørende, at denne særlige bevaringslogik ikke overføres til det øvrige samfund. Hvorvidt hensynet til historisk autenticitet skal vige for nutidens ligestillingsidealer, vil altid i sidste ende bero på en konkret politisk afvejning af, hvornår et kulturmiljø primært skal fungere som et statisk historisk dokument, og hvornår det skal afspejle grundværdierne i det moderne samfund. Udvalget anbefaler, at man i hver enkelt af disse særtilfælde nøje vurderer, om den historiske formidling retfærdiggør en fravigelse fra de generelle ligestillingsmål.

Mens bevaring af visse historiske miljøer således kan begrundes med fredningsmæssige, pædagogiske og formidlingsmæssige hensyn, fastholder udvalget, at den fremtidige udvikling af det offentlige rum og opsætningen af nye monumenter i landet som helhed entydigt bør afspejle ambitionen om større ligestilling og repræsentation.

Potentialet i monumentløse områder

Der ligger et stort og uudnyttet potentiale i at placere statuer og mindesmærker i de mange byrum, hvor de i dag er fraværende. Som følge af de senere årtiers massive byudviklingsinitiativer er der opstået en række nye knudepunkter, hvor mange mennesker dagligt færdes og med fordel kan engageres. Samtidig rummer disse områder en række bygninger og institutioner, hvis faglige eller samfundsmæssige profil giver en oplagt anledning til at etablere nye, relevante mindesmærker. Det kunne f.eks. være:

- Ved trafikale knudepunkter: Placering i nærheden af centre for mobilitet – f.eks. metrostationer eller busholdepladser, hvor mange mennesker passerer, og hvor konkurrencen om opmærksomheden er lille – giver stor synlighed. En statue kan ligefrem fungere som stedets vartegn.
- I parker og grønne områder: Parker giver en rolig og eftertænksom ramme for statuer, og mange mennesker færdes i dem. Kunsten kan på samme måde placeres langs grønne korridorer, cykelruter og stier, hvor folk færdes aktivt, hvilket vil give en anderledes oplevelse og nå et bredt publikum i bevægelse.
- Ved kulturelle institutioner: Foran museer, teatre eller biblioteker kan statuer skabe en forbindelse mellem kunsten og kulturen inde og ude.
- Steder med historisk relevans: Det giver ofte god mening at placere statuer et sted, der har en særlig forbindelse til emnet, som f.eks. den pågældendes fødested eller arbejdsplads.

Strategisk placering i byudvikling

En særlig udfordring – og mulighed – er at indtænke ligestilling i kunsten i forbindelse med nye byudviklingsområder, da statuer i nye bydele kan være med til at skabe en identitet og give området et særpræg, som det ellers mangler.

Som forholdene er nu, domineres nye boligområder ofte af funktionalitet og infrastruktur, mens det visuelle miljø og det kunstneriske udtryk forsømmes.

Moderne byområder opfattes derfor ikke sjældent som en smule sjælløse, fordi ingen mennesker hidtil har boet der, og fordi de mangler en fortælling og nogle æstetiske pejlemærker, der kan danne baggrund for stedets identitet.

Undersøgelser viser, at der ikke sjældent går en generations tid, fra de første bygninger ser dagens lys, til kunsten og en lokal fortælling manifesterer sig.

Da nyanlagte byområder ingen oplagte fortællinger har, skal de skabes. Identitet tager lang tid at udvikle, men den kan hjælpes på vej. Navngivning af pladser, gader og bygninger er én måde at give nye byområder en fortælling. Statuer er en anden. Kunsten tilfører æstetik og et menneskeligt udtryk, og byområder føles ekstra attraktive, hvis de virker som indrettet af mennesker og ikke bare til mennesker, og hvis der er en vis overensstemmelse mellem de fysiske omgivelser og individets selvforståelse.

Udover de nævnte steder som parker, grønne områder og trafikale knudepunkter kan man også overveje at placere statuer følgende steder:

- Der, hvor folk bor og færdes: Statuer placeret i f.eks. danske forstæders villakvarterer, hvor der i forvejen ingen er, vil skabe en tilsvarende større opmærksomhed.
- Erhvervsspecifikke områder: Det er oplagt at forsyne erhvervsrettede lokationer, såsom en erhvervspark eller et supersygehus, med mindesmærker relateret til førende erhvervskvinder eller kvindelige fagpersoner som f.eks. læger og sygeplejersker.

Udvalgets anbefalinger

For at fremme en mere ligelig repræsentation i det offentlige rum anbefaler udvalget følgende:

- Universalisme: Udviklingen af det offentlige rum bør helt overordnet drives af en målsætning om at sikre en kønsmæssig mere ligelig repræsentation.
- Tidlig indsats: Kunsten bør tænkes ind fra begyndelsen i forbindelse med udvikling af nye byområder, så der afsættes et beløb eller en procentsats til formålet.
- Transformation af bydele: Ligestilling i kunsten i det offentlige rum bør overordnet set indgå langt mere aktivt i indretningen af nye og omskabelsen af eksisterende bydele for at gøre dem mere attraktive.

- Indretning af erhvervsområder: Ligestillingen i det offentlige rum kan med fordel indtænkes og dyrkes fagspecifikt i forbindelse med indretningen af fagspecifikke områder som erhvervspark og supersygehuse.

Kunstværkernes udformning

Udvalget er blevet bedt om at se på ligestilling i kunsten i bredeste forstand. Udvalget er til gengæld ikke blevet bedt om at tage stilling til kunstværkernes fysiske udformning. På dette område hersker der i princippet fuldkommen kunstnerisk frihed, idet praksis dog er, at formgivningen ofte sker i et tæt samspil mellem den udførende billedhugger, lokale interessenter og de bevilgende myndigheder.

Alligevel er det værd at knytte nogle bemærkninger til udseendet, fordi det kan have betydning for initiativernes gennemførlighed.

En af de væsentlige barrierer, der eksisterer, når man taler om ligestilling i kunsten i det offentlige rum, hænger sammen med mediediskussionen om den presserende nødvendighed af at øge antallet af statuer, fordi det indebærer visse kunstneriske begrænsninger. Ambitionen støder nemlig ind i det problem, at den klassiske statue – forstået som afbildninger af navngivne personer støbt i bronze og mejslet i sten – af nogle udøvende kunstnere opfattes som en lettere bedaget kunstform.

Historiske og moderne tendenser

Siden 1960'erne har forskellige kunstneriske strømninger medført, at statuer er blevet mere og andet end enkeltpersoner på piedestaler. Kunstnere har eksperimenteret med abstrakte og konceptuelle udtryk, hvilket har gjort mindesmærkerne til selvstændige kunstværker, der inviterer til fortolkning snarere end entydig hyldest.

I dag ses således en bred vifte af stilarter i det offentlige rum. I forbindelse med hædning af navngivne kvinder er der især to fremtrædende tilgange:

- Abstrakt og symbolladet: En række nyere eksempler viser en klar tendens til at referere til kvindens gerning frem for at afbilde et vellignende portræt. I hovedstadsområdet ses det f.eks. på Frue Plads, hvor monumentet for geofysikeren Inge Lehmann henviser til hendes banebrydende opdagelse af Jordens faste kerne. Andre er mere

Indvielsen af monumentet for
Inge Lehmann på Frue Plads i
København i 2017

symbolledede eller gør trækkene udviskede for at skabe en særlig stemning eller for at fremhæve en sag, som personen så bliver et symbol for. Det gælder monumentet for forfatteren Inger Christensen på Østerbro og for lensgrevinde Louise Danner ved Sankt Jørgens Sø, der begge er ansigtsløse.

- Figurativ og genkendelig: Der er dog en lige så lang – eller snarere kort – række eksempler på nyere, realistiske statuer af kvinder, som f.eks. statuerne af Lise Nørgaard, Betty Nansen og Karen Blixen. Debatten om ligelig repræsentation kan dog potentielt give kunstnere og fonde mindre berøringsangst over for at vælge de genkendelige udgaver, da monumenterne så netop tjener som forbilleder og spejlbilleder.

Udvalget anerkender, at udformningen i sidste ende er kunstnerens egen beslutning, men hvis skævvridningen i antallet af kvindelige forbilleder skal have en effekt, så er det en fordel, at man faktisk kan se, at der er tale om en kvinde.

Alternative hædringsformer

Den overordnede tendens er, at byplanlæggere og kunstnere søger de udtryksmåder, som er lettest forenelige med den omgivende arkitektur. Udvalget tilslutter sig derfor en definition af statuebegrebet, som er bundet op på, om kunstværket ærer specifikke, navngivne personer snarere end på et krav om at eftergøre fortidens statuesprog.

Tværtimod bør man overveje at udvide antallet af hædringsmetoder. Der ligger således en oplagt mulighed i at benytte rapportens indhold til mere end

navngivning i kunsten. Der er et stort kønsmæssigt efterslæb i navnestoffet generelt – f.eks. er der ca. 14 gange så mange gadenavne i København, der er opkaldt efter mænd, end efter kvinder.

Mulighederne er mange:

- Navngivningstemaer: Ligestillingen i det offentlige rum kan med fordel tænkes bredere end kunsten. Databasen kan således benyttes som inspiration til navngivning af nye kvarter- og gadenavne eller navngivning af nye eller eksisterende bygninger, parker og erhvervsområder, idet den muliggør lokalisering af klynger af kvinder, hvis gerning passer til deres funktion. Udvalget anbefaler at se nærmere på Aarhus Ø, hvor gaderne har fået navne efter kvinder.
- Navngivning af mødesteder: Pladser, der ikke har historisk bevaringsværdige navne, kan som regel også uden uoverstigelige administrative hindringer navngives efter kvindelige forbilleder – et eksempel er omdøbningen af et stykke af Pilestræde i København til Nina Bangs Plads i 1990 til minde om Danmarks første kvindelige minister.
- Øvrige hædringsmuligheder: Opsætning af mindeplader, relieffer i husmure, mindefliser i fortovene eller mindesmærker integreret som interaktive installationer i byrumsmøbler er oplagte muligheder. Det samme er udsmykning af husfacader, og her er kunstneren Line Jensens gavlmalerier af Jenny Kammergaard i Horsens og Theodora Lang i Silkeborg oplagte at lade sig inspirere af. I det hele taget rummer en lang række kunstformer mulighed for at hædre navngivne kvinder.

Udvalgets anbefalinger

- Figurativ genkendelighed: Udvalget anbefaler, at statuebegrebet anvendes i den bredest mulige betydning, forstået som et monument, der ærer navngivne personer. Men selvom der er fuld kunstnerisk frihed til valg af udtryksformer, anbefaler udvalget af hensyn til sagen et vist element af figurativ genkendelighed.
- Flerstrengt indsats: Udvalget anbefaler at benytte de forhåndenværende værktøjer til at lade demokratiseringen af kunsten omfatte former, der rækker ud over det ensidige fokus på statuer, så det også inkluderer gavlmalerier, relieffer og mindeplader sat over navngivne kvinder, og en indsats for navngivning af pladser, bygninger, gader og veje.

Landsretssagfører Ingeborg Hansen procederer i Sø- og Handelsretten, 1924

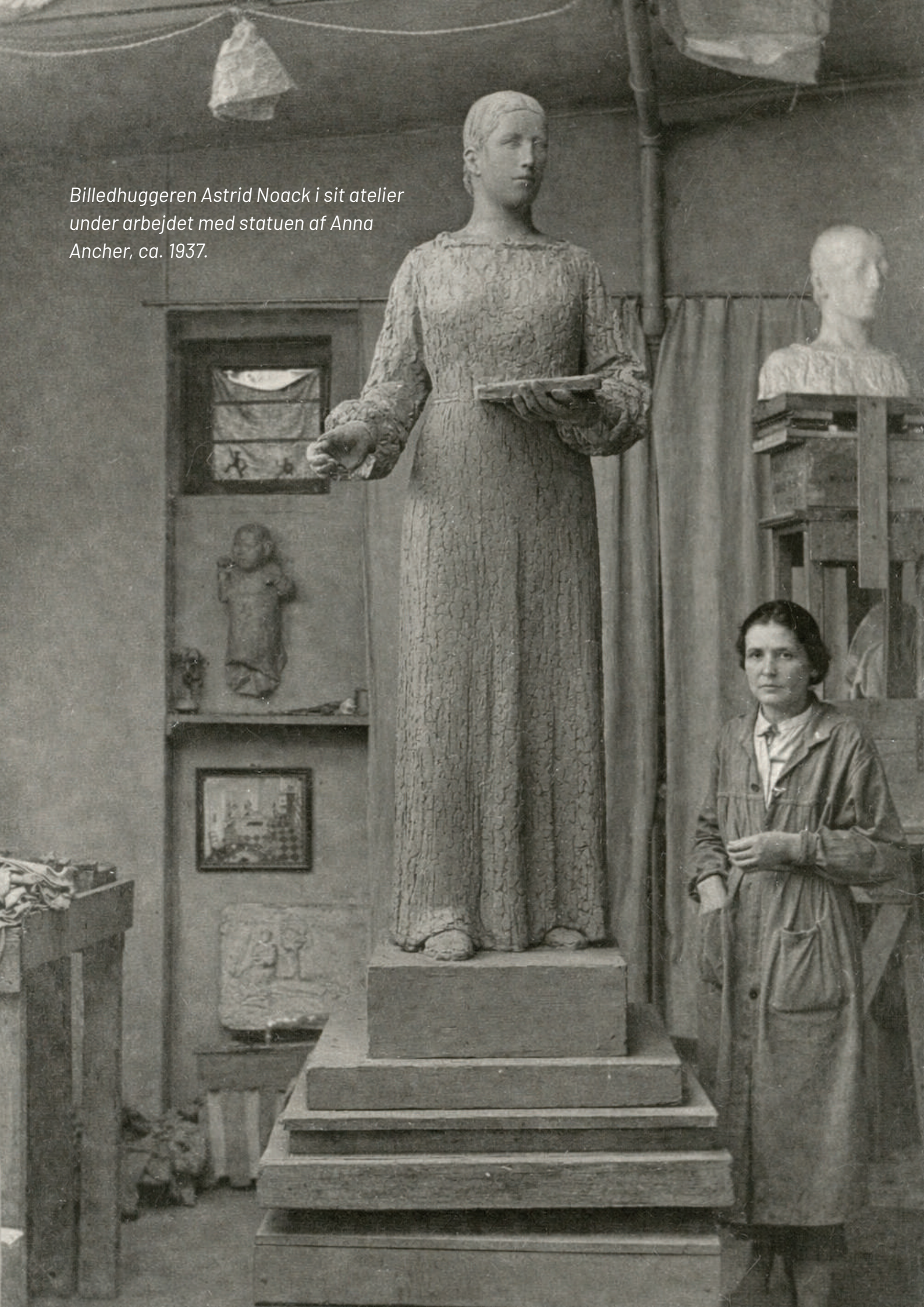
Opfølgning og incitament

For at understøtte de strategiske anbefalinger og fremme en mere ligelig repræsentation i det offentlige rum, har kulturministeren i forlængelse af udvalgets arbejde besluttet at afsætte en pulje på et mindre millionbeløb.

Midlerne skal anvendes til medfinansiering af nye statuer, der hædrer kvinder i det offentlige rum. Formålet er at skabe økonomiske incitamenter for kommuner, private fonde og andre lokale aktører til at igangsætte projekter, der fremhæver kvinders bidrag til kulturarven.

Oplysninger om midlerne og administrationen af dem, ansøgningsprocessen og de efterfølgende udvælgelseskriterier vil blive offentliggjort særskilt af Kulturministeriet.

*Billedhuggeren Astrid Noack i sit atelier
under arbejdet med statuen af Anna
Ancher, ca. 1937.*

Konklusion: Et løft til den fælles kulturarv

Denne rapport har dokumenteret den historisk betingede skævhed i den offentlige kunst og navngivning, hvor kvinder er klart underrepræsenteret. Gennem en omfattende dataregistrering har udvalget gjort det muligt at rette op på ubalancen ved at synliggøre kvinder, hvis indsats har haft national og lokal betydning, og hvis historier fortjener en plads i den fælles bevidsthed.

Udvalgets arbejde har resulteret i to konkrete værktøjer:

- Top 100-listen: En liste over kvinder af national betydning, som kommunerne og regionerne øjeblikkeligt kan anvende til at hædre stærke forbilleder på prominente steder og uden specifikke lokale bindinger.
- Søgbar database: En omfattende database med næsten 3.000 kvindebioграфier, der synliggør den geografiske spredning og gør det muligt for samtlige 98 kommuner at finde navne med lokal tilknytning. Databasen gør det samtidig muligt at søge fagspecifikt.

Udvalgets anbefalinger peger på, at ligestillingen i det offentlige rum med fordel kan fremmes gennem en flerdimensionel strategi, der rækker ud over blot at øge antallet af klassiske statuer. Der er dog mange muligheder for placering af netop statuer i de historiske bycentre, ligesom effekten vil være stor ved at placere dem, hvor mennesker færdes, og hvor der i forvejen ikke er konkurrence om opmærksomheden. Kunsten – herunder statuer – bør under alle omstændigheder integreres i transformationen af bestående og i planlægningen af nye byområder, herunder trafikale knudepunkter og perifere boligkvarterer.

Der er frihed til at vælge kunstnerisk udtryk, idet hædringen alene er bundet op på at ære specifikke, navngivne personer, men i sagens tjeneste anbefaler udvalget en grad af figurativ genkendelighed. Rapporten, Top 100-listen og databasen kan samtidig og med fordel anvendes til at rette op på det kønsmæssige efterslæb i navngivningen af gader og pladser og til at fremme andre hædringsformer som gavlmalerier, relieffer og mindeplader.

Rapporten leverer analysen, som skal sikre, at kvinders bidrag bliver en synlig og integreret del af vores fælles kulturarv og offentlige byrum. Kulturministerens beslutning om efterfølgende at afsætte et beløb til medfinansiering af monumenter for kvinder er et afgørende skridt for at omsætte rapportens intentioner til virkelighed. Repræsentation i det offentlige rum er nemlig ikke bare et spørgsmål om pynt eller efterrationalisering, men et spørgsmål om politisk vilje: Hvem samfundet vælger at mindes, er et valg om, hvem der tæller.

Thyra Danebod bygger Danevirke,
radering af Lorenz Frølich, 1921

BILAG A: Top 100-liste (lang version)

Thyra Danebod

Thyra Danebod (død 935) var en dansk dronning, hustru til kong Gorm den Gamle og mor til Harald Blåtand. De eneste samtidige, sikre kilder om hende er de to runesten i Jelling, som hendes mand og søn rejste. På den lille Jellingsten beskrives hun som "Danmarks pryd". Hun er en af de få kvinder, der fik rejst en runesten, hvilket indikerer hendes betydning. Selvom de middelalderlige fortællinger om, at hun byggede Danevirke, er blevet modbevist, har de skabt et stærkt eftermæle, hvor hun fremstår som en klog og handlekraftig kvinde. Myten om Thyra Danebod som den aktive dronning, der sikrede Danmarks grænser, har haft stor betydning for den danske nationale identitet, især i 1800-tallet. Hun er blevet foreviget i folkesagn, viser og historisk kunst og er således blevet en central figur i dansk selvforståelse. Hun er en af de første kendte regenter i den kongeslægt, der har regeret Danmark siden 900-tallet, hvilket giver hende en status som stammoder til den danske kongefamilie.

Kilde: [Thyra Danebod | lex.dk](https://lex.dk/litteratur/dansk_sprog/Thyra_Danebod)

Fødested: Ukendt

Virkested: Jelling (Vejle)

Offentlig høring: 31

Margrete 1.

Margrete 1. (1353-1412) var en af Danmarks mest betydningsfulde regenter. Som datter af Valdemar Atterdag var hun ikke født til tronen, men endte med at regere over Danmark, Norge og Sverige. Efter hendes mands og søns død i henholdsvis 1380 og 1387, blev Margrete kåret som "fuldmægtig frue og husbond", hvilket gav hende enestående magt. Hun lykkedes med at samle de tre nordiske riger under én krone, og skabte i 1397 Kalmarunionen, som hun styrede sammen med sin herredømme. Hendes politiske talent, handlekraft og strategiske opkøb af jord og borge sikrede hende total kontrol over riget, og hun forhindrede adelen i at adoptivsøn Erik af Pommern. Margretes styre var næsten enevældigt, og hun formåede at genoprette kronens magt efter en periode med adeligt opføre

private borganlæg. Hun var også en vigtig diplomat og forhandler, der formåede at sikre sig herredømmet over Slesvig og Flensborg. Margrete 1. er begravet i Roskilde Domkirke, hvor hendes sarkofag i dag er et imponerende monument over hendes storhed.

Kilde: [Margrete 1. | lex.dk](#)

Fødested: Ukendt

Virkested: København (København), Sorø (Sorø), Roskilde (Roskilde)

Offentlig høring: 62

Dorothea (Dorothea af Brandenburg)

Dorothea (1430-1495), dronning af Danmark, Norge og Sverige, var en viljestærk og handlekraftig personlighed, der spillede en central rolle i regeringsførelsen. En af hendes mest bemærkelsesværdige bedrifter var at tage initiativ til grundlæggelsen af Københavns Universitet. Mens kong Christian 1. forgæves forsøgte at opnå den nødvendige godkendelse under en rejse til Rom, tog Dorothea sagen i egen hånd. På sin egen pilgrimsrejse i 1475 lykkedes det hende, ved hjælp af snedighed og familiære forbindelser, at skaffe pavebullen, der gjorde det muligt at oprette universitetet. På trods af hendes afgørende bidrag, blev hun længe ignoreret i den officielle historieskrivning, til fordel for en fortælling, der udelukkende tilskrev æren til kong Christian 1. Fejlen er først for nylig blevet rettet på Københavns Universitets egen hjemmeside.

Kilde: [Dorothea, Christian 1.s dronning | lex.dk](#) og [Københavns Universitet skriver sin historie om: Blev grundlagt af en kvinde](#)

Fødested: Brandenburg (Tyskland)

Virkested: Kalundborg Slot (Kalundborg), København (København), Køge (Køge) og Roskilde Domkirke (Roskilde).

Offentlig høring: 15

Sophie (Sophie af Mecklenburg)

Sophie (1557-1631) var dronning af Danmark og Norge som gift med kong Frederik 2. Efter sin mands død i 1588 blev hun en indflydelsesrig enkedronning, der aktivt kæmpede for sine børns rettigheder og økonomiske interesser. Trods et politisk nederlag, hvor hun mistede formynderskabet over sin søn, den senere kong Christian 4., fortsatte hun med at udøve stor indflydelse fra sit enkesæde på

Nykøbing Slot. Hun var en foretagsom forretningskvinde og viste en stærk økonomisk sans ved at investere i landbrug, herunder kvægopdræt til eksport, og ved at drive omfattende udlånsaktiviteter til europæiske fyrster. Denne sparsommelighed og forretningssans gjorde hende til Nordeuropas rigeste kvinde. Hendes store formue blev efter hendes død arvet af Christian 4. og finansierede hans deltagelse i Trediveårskrigen. Men heller ikke sønnens berømte byggeprojekter havde været mulige i samme omfang uden hans mors økonomiske sans og de penge, han enten lånte eller arvede fra hende. Derudover var Sophie optaget af naturvidenskab og folkeviser og opmuntrede bl.a. historikeren Anders Sørensen Vedel til at udgive en samling af folkeviser.

Kilde: [Sophie | lex.dk](#)

Fødested: Wismar, Mecklenburg (Tyskland)

Virkested: Nykøbing Slot (Guldborgsund)

Offentlig høring: 15

Louise Danner

Louise Danner (1815-1874), oprindeligt døbt Louise Rasmussen, blev født uden for ægteskab og begyndte sin karriere som balletdanser. Siden åbnede hun en modebutik, og hendes liv tog en dramatisk drejning, da hun indledte et forhold til den daværende kronprins Frederik. I 1850 giftede hun sig med ham til venstre hånd, efter at han var blevet kong Frederik 7. Ægteskabet vakte stor offentlig skandale, da hun ikke i forvejen var kongelig, og som lensgrevinde af Danner blev hun en kontroversiel figur, som den nationalliberale elite i Danmark forsøgte at nedgøre og ignorere. På trods af modstanden havde hun stor indflydelse på kongen og hans beslutninger, og hun er kendt for at have støttet ham og sikret hans fortsatte opbakning til grundloven og folkestyret. Efter Frederik 7.'s død i 1863 levede hun et tilbagetrukket liv. Hun testamenterede sin store formue til oprettelsen af to stiftelser, der skulle hjælpe fattige kvinder og forældreløse piger. Den generøse handling cementerede hendes eftermæle som en betydelig filantrop og social reformator, der trodsede sin samtids konventioner.

Kilde: [Louise Danner, danser | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Frederiksborg Slot (Hillerød), Jægerspris Slot (Frederikssund) og Skodsborg (Rudersdal)

Offentlig høring: 16

Dronning Margrethe 2. under et besøg i Varde i 2016

Margrethe 2.

Dronning Margrethe 2. (født 1940) var dronning af Danmark i præcis 52 år og således den længst regerende monark i danmarkshistorien, idet hun overgik den tidligere rekordindehaver, Christian 4., der regerede i cirka 51 år og seks måneder. Hendes fødsel under besættelsen af Danmark blev et symbol på håb. Hun var dog ikke født til tronen, men blev tronarving med indførelsen af en ny tronfølgelov i 1953. Hun studerede statskundskab på Aarhus Universitet og arkæologi ved University of Cambridge, inden hun besteg tronen den 14. januar 1972 efter sin far, Frederik 9. Dronningen formåede gennem sin lange regeringsperiode at modernisere monarkiet og bevare dets stærke position i befolkningen, og hun og hendes nytårstaler blev ofte et folkeligt samlingspunkt. Margrethe 2. er desuden kendt for sit alsidige talent og bidrag med kunstneriske værker til bl.a. bøger, udstillinger og teaterstykker. Den 14. januar 2024 overtog hendes søn, kronprins Frederik, tronen som kong Frederik 10.

Kilde: [Margrethe 2. - Dronning af Danmark 1972-2024 - Lex](#)

Fødested: København (København)

Virkested: Amalienborg (København), Fredensborg Slot (Fredensborg) og Marselisborg (Aarhus)

Offentlig høring: 134

Nina Bang

Nina Bang (1866-1928) var Danmarks første kvindelige minister og en af sin tids mest betydningsfulde kvindelige politikere. Født i en borgerlig, konservativ familie, fik hun som en af få kvinder i sin tid en akademisk uddannelse. Hun studerede historie og udviklede en marxistisk samfundsopfattelse, der ledte hende og hendes mand til at melde sig ind i Socialdemokratiet. Som journalist på avisen Social-Demokraten skrev hun om arbejdernes og arbejderkvindernes forhold, og hun kæmpede utrætteligt for arbejderbefolkningens sag. I 1913 blev hun valgt ind i Københavns Borgerrepræsentation, og i 1918 – det første valg til Rigsdagen hvor kvinder havde stemmeret og var valgbare – blev hun valgt til Landstinget. Hendes politiske højdepunkt kom i 1924, da hun blev udnævnt til undervisningsminister, og dermed blev den første kvindelige minister i en parlamentarisk regering i verden. Som minister var hun kendt for sin handlekraft og kompromisløshed, og hun har siden haft en stor symbolsk betydning for efterfølgende kvindelige politikere.

Kilde: [Nina Bang, minister | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 63

Marie Christensen

Marie Christensen (1871-1945) var en dansk fagforeningsleder, der kæmpede for tjenestepigernes rettigheder. Som ung tjenestepige oplevede hun selv de dårlige arbejdsvilkår og stiftede i 1899 Københavns Tjenestepigeforening, som senere blev til Husligt Arbejderforbund. Hun var en pioner i et af tidens største kvindeerhverv og formåede at organisere en faggruppe, der var vanskelig at nå. Et af hendes vigtigste initiativer var oprettelsen af Københavns Tjenestepigeforenings Fagskole i 1906, der professionaliserede faget og gav kvinderne en faglært uddannelse. Marie Christensen kæmpede for at få ophævet den forældede tyendelov, der stillede tjenestefolk ringere end andre arbejdere, og hun var den første arbejderkvinde, der fik sæde i en regeringskommission, da hun blev udpeget til Tyendelovskommissionen i 1904. Hun var politisk aktiv og blev valgt ind i Københavns Borgerrepræsentation i 1917, hvor hun arbejdede med bolig- og saneringspolitik. Marie Christensens indsats banede vejen for bedre arbejdsvilkår for en stor gruppe kvinder i Danmark.

Kilde: [Marie Christensen, fagforeningskvinde | lex.dk](#)

Fødested: Kregme (Halsnæs)

Virkested: Frederiksværk (Halsnæs) og København (København)

Offentlig høring: 32

Bodil Koch

Bodil Koch (1903-1972) var teolog, politiker og aktivist, kendt for sit utraditionelle og markante engagement i samfundet. I 1944 stiftede hun græsrodsbevægelsen Folkevirke, hvis mål var at mobilisere kvinder til at deltage i det politiske demokrati. Hendes politiske karriere begyndte i 1947, da hun blev valgt til Folketinget for Socialdemokratiet. Hun var kirkeminister i 13 år – fra 1953 til 1966 – hvilket gjorde hende til den længst siddende minister på den post. Som kirkeminister forsvarede hun folkekirkens rummelighed og kæmpede for at modernisere den, bl.a. ved at støtte indsættelsen af kvindelige præster. Bodil Koch var også en markant stemme i udenrigspolitikken og gik imod partiets linje i flere spørgsmål, bl.a. Danmarks optagelse i Atlantpagten i 1949. Hendes

ukonventionelle stil og kompromisløse holdning gjorde hende både elsket og omdiskuteret. Hun fungerede som kulturminister i de sidste to år af sit politiske virke, fra 1966 til 1968, hvor hun brugte kunsten politisk. Bodil Kochs største betydning var hendes evne til at anfægte vedtagne forestillinger og skabe debat.

Kilde: [Bodil Koch, akademiker | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Frederiksberg (Frederiksberg) og Herning (Herning)

Offentlig høring: 2

Matilde Bajer

Matilde Bajer (1840-1934) var en pioner inden for kvindesagen og fredsbevægelsen. I 1871 var hun medstifter af Dansk Kvindesamfund og blev dens første formand. Hun trådte dog hurtigt tilbage på grund af uenighed om foreningens internationale orientering. Matilde Bajer var en af de få, der fastholdt, at kvindesagen og fredsspørgsmålet var tæt forbundet, og hun arbejdede ihærdigt for kvinders rettigheder og pacifisme. I 1885 stiftede hun Kvindelig Fremskridtsforening, en mere politisk og radikal organisation, hvor hun, i modsætning til Dansk Kvindesamfund, satte kvinders valgret og valgbarhed på dagsordenen. Samtidig mobiliserede foreningen i langt højere grad også arbejderkvinder. Hun var aktiv i Den Danske Fredsforening, deltog i internationale kvinde- og fredskongresser og var en vedholdende forkæmper for internationale konflikters bilæggelse gennem voldgift og mægling. Hendes indsats bidrog til, at hendes mand, Fredrik Bajer, i 1908 modtog Nobels Fredspris, som han delte med hende som anerkendelse for hendes støtte.

Kilde: [Matilde Bajer, kvindesagsforkæmper | lex.dk](#)

Fødested: Frederikseg, Herlufmagle (Næstved)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 22

Kirsten Stallknecht

Kirsten Stallknecht (1937-2021) var sygeplejerske og indflydelsesrig fagforeningsleder, og en central skikkelse i dansk organisations- og samfundsliv. Allerede som 30-årig blev hun formand for Dansk Sygeplejeråd (DSR) i 1968, en position hun bestred i 28 år. Hun omdannede rådet fra en faglig forening til en moderne og slagkraftig fagforening, hvilket kulminerede med sygeplejerskernes

første strejke i 1973. Hun var også aktiv i andre organisationer, bl.a. som formand for Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, og som den første kvinde indtog hun en plads i Nationalbankens repræsentantskab, ligesom hun var med til at grundlægge Wonderful Copenhagen. Hendes indsats for at styrke sygeplejerskernes professionelle identitet omfattede også etableringen af Dansk Institut for Sundheds- og Sygeplejeforskning og opgraderingen af sygeplejerskeuddannelsen til et studium. Internationalt havde hun stor indflydelse som præsident for sygeplejerskernes verdensorganisation, ICN.

Kilde: [Kirsten Stallknecht, sygeplejerske | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: Rigshospitalet og Dansk Sygeplejeråd (København), Holbæk (Holbæk) og Danmarks Sygeplejerskehøjskole (Aarhus)

Offentlig høring: 5

Ritt Bjerregaard

Ritt Bjerregaard (1941-2023) var en indflydelsesrig dansk politiker, første kvindelige danske EU-kommissær og Københavns overborgmester. Hun blev valgt til Folketinget for Socialdemokratiet i 1971 og fik hurtigt en markant position. Fra 1973 til 1978 var hun undervisningsminister og stod bag den nye folkeskolelov fra 1975. I 1979-1981 fungerede hun som socialminister, og i 2000-2001 var hun fødevareminister. Hun var en stærk stemme i oppositionen i 1980'erne, kendt for at udfordre partiets vanetænkning og for at skabe debat, bl.a. på miljøområdet. Fra 1995 til 1999 var hun EU-kommissær med ansvar for miljø og var anerkendt for sin indsats på området. I 2006 blev hun valgt som overborgmester for Københavns Kommune, en post hun bestred indtil 2010. Ritt Bjerregaard var kendt for sin kontroversielle og kompromisløse stil, der gjorde hende både elsket og omdiskuteret.

Kilde: [Ritt Bjerregaard, folketingsmedlem | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Odense (Odense), Bogen og Otterup (Nordfyn) samt Lejre (Lejre) og Roskilde (Roskilde)

Offentlig høring: 44

Pia Kjærsgaard

Pia Kjærsgaard (født 1947) er en markant politiker og partileder, og den første kvindelige formand for Folketinget. Efter en kort karriere som kontorelev og

hjemmegående husmor, blev hun i 1978 medlem af Fremskridtspartiet og kom i Folketinget i 1984. Uenigheder om partilinjen førte til, at hun i 1995 brød med Fremskridtspartiet og stiftede Dansk Folkeparti, som hurtigt blev en stor succes. Pia Kjærsgaards politiske hovedbidrag var at sætte indvandrings- og udlændingepolitik øverst på dagsordenen i Danmark, og hun markerede sig som en dygtig taler med sans for at formulere enkle budskaber. I 2001 fik partiet en nøgleposition som parlamentarisk grundlag for VK-regeringen, hvilket gav hende stor politisk indflydelse. I 2012 trådte hun tilbage som partiformand. I 2015 skrev hun historie, da hun som den første kvinde blev valgt til formand for Folketinget, en post hun bestred indtil 2019.

Kilde: [Pia Kjærsgaard - Dansk politiker - Karriere - Lex](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Gentofte (Gentofte), Middelfart (Middelfart), Vissenbjerg (Assens), Ballerup (Ballerup), Gladsaxe (Gladsaxe), Hvidovre (Hvidovre) og Roskilde (Roskilde)

Offentlig høring: 30

Helle Thorning-Schmidt

Helle Thorning-Schmidt (født 1966) var Danmark første kvindelige statsminister. Hun blev født på den københavnske vestegn, er uddannet cand.scient.pol. og har en MA i europæiske studier fra Belgien. Efter en periode i Europa-Parlamentet blev hun i 2005 valgt som Socialdemokratiets første kvindelige formand. Ved folketingsvalget i 2011 opnåede hun sit største politiske gennembrud. Her blev hun Danmarks første kvindelige statsminister i en regering bestående af Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. Hendes regering kæmpede med eftervirkningerne af finanskrisen og gennemførte bl.a. en stor folkeskolereform, men regeringen blev samtidig kritiseret for at føre en økonomisk politik, der mindede om den foregående borgerlige regering. Efter et regeringsskifte i 2015 trak hun sig fra dansk politik. I 2016 blev hun direktør for Red Barnet International.

Kilde: [Helle Thorning-Schmidt - Dansk politiker - Karriere - Lex](#)

Fødested: Rødovre (Rødovre)

Virkested: Ishøj (Ishøj) og København (København)

Offentlig høring: 84

Bodil Begtrup

Bodil Begtrup (1903–1987) var en banebrydende dansk diplomat og kvindesagsforkæmper, og Danmarks første kvindelige ambassadør. Hendes karriere var dedikeret til at fremme kvinders og børns rettigheder både i Danmark og internationalt. Hun spillede således en nøglerolle i oprettelsen af Danske Kvinders Nationalråd og var medstifter af Red Barnet. Efter Anden Verdenskrig blev hun udvalgt til FN's generalforsamling som kvindernes repræsentant for Danmark, og blev formand for FN's Kvindekommission og næstformand i det udvalg, der udarbejdede Verdenserklæringen om Menneskerettighederne i 1948, og her var hun en stærk fortaler for at inddrage kvinders rettigheder på lige fod med mænds. I 1949 skrev Bodil Begtrup historie, da hun blev udnævnt til Danmarks første kvindelige ambassadør, idet hun indtog posten i Island og banede vejen for kvinder i diplomatiet. Senere fortsatte hun sin diplomatiske karriere som ambassadør i Schweiz og Portugal. Gennem hele sit liv beskrev hun sig selv som en ambassadør for kvindesagen i dansk internationalt arbejde.

Kilde: [Bodil Begtrup, ambassadør | lex.dk](#)

Fødested: Nyborg (Nyborg)

Virkested: Aalborg (Aalborg), København (København) og Vedbæk (Rudersdal)

Offentlig høring: 26

Helga Pedersen

Helga Pedersen (1911–1980) var en dansk jurist, politiker og dommer, der satte markante spor i det 20. århundredes danmarkshistorie. Hun blev uddannet jurist i 1936 og fik tidligt en karriere i Justitsministeriet, hvor hun arbejdede som ministersekretær under Besættelsen. I 1950 blev hun udnævnt til Danmarks første kvindelige justitsminister, en post hun bestred indtil 1953. I sin ministertid afskaffede hun reglen om, at straffedømte mistede borgerlige rettigheder, og hun indførte retten for kvinder til at modtage ordener. I 1964 blev hun den anden kvindelige højesteretsdommer, og i 1971 blev hun den første kvindelige dommer ved Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg. Dette hverv varetog hun med stor dedikation frem til sin død i 1980. Helga Pedersen var også en aktiv forkæmper for miljøbeskyttelse og dyrs rettigheder. Hendes karriere gjorde hende til et symbol på kvinders muligheder i det danske retssystem og i politik.

Kilde: [Helga Pedersen, akademiker | lex.dk](#)

Fødested: Hulby Møllegård (Slagelse)

Virkested: Korsør (Slagelse), København (København) og Sorø (Sorø).

Offentlig høring: 12

Hanne Bech Hansen

Hanne Bech Hansen (1939–2016) var en dansk jurist, hvis karriere var præget af en række historiske udnævnelser. Efter at have startet som advokatfuldmægtig, gjorde hun sig hurtigt gældende inden for politiet. I 1988 blev hun Danmarks første kvindelige chef for Politiets Efterretningstjeneste (PET), en post hun bestred med en åbenhed, der traditionelt ikke var forbundet med tjenesten. Senere blev hun statsadvokat for København og var anklager i flere opsigtsvækkende sager. Hendes karriere kulminerede i 1995, da hun blev den første kvindelige politidirektør i landets største politikreds, Københavns Politi. Her arbejdede hun ihærdigt på at forbedre politiets image og åbne organisationen over for offentligheden. Hendes kolleger beskrev hende som en sikker og beslutsom leder, der nød stor respekt i et traditionelt mandsdomineret miljø.

Kilde: [Hanne Bech Hansen, advokat | lex.dk](#)

Fødested: Aarhus (Aarhus)

Virkested: Silkeborg (Silkeborg), Odense (Odense), Gentofte (Gentofte) og København (København)

Offentlig høring: 3

Bodil Nyboe Andersen

Bodil Nyboe Andersen (1940–2025) var en fremtrædende dansk økonom og en af verdens første kvindelige centralbankdirektører. Hun blev uddannet cand.polit. fra Københavns Universitet i 1966 med et af historiens højeste karaktergennemsnit, hvorefter hun arbejdede som lektor ved Økonomisk Institut og var med til at modernisere studiet. I 1981 skiftede hun til bankverdenen og blev direktør i Andelsbanken. I 1990 blev hun udnævnt til direktør for Nationalbanken, og fem år senere blev

Bodil Nyboe Andersen

hun formand for direktionen. Hun blev derved Danmarks første kvindelige nationalbankdirektør. Som leder var hun kendt for sin stringente logik og pædagogiske tilgang. Hun fokuserede på at fastholde en fast valutakurs og at afklare arbejdsdelingen mellem politikere og Nationalbanken.

Kilde: [Bodil Nyboe Andersen, akademiker | lex.dk](#)

Fødested: Frederiksberg (Frederiksberg)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 6

Karen Jeppe

Karen Jeppe (1876-1935) var en dansk missionær og lærer, der fra 1903 dedikerede sit liv til at hjælpe armenske flygtninge og forældreløse børn i Osmannerriget og Syrien. Hun studerede matematik på Københavns Universitet, men opgav studierne og drog til Urfa, hvor hun ledede et børnehjem. Under det armenske folkedrab i Første Verdenskrig, reddede hun tusindvis af armeniere ved at skjule dem fra deportationer og døds marcher. Efter krigen fortsatte Jeppe sit hjælpearbejde i Haleb, Syrien. Hun organiserede skoler, klinikker og oprettede en armensk landbrugskoloni, og i sin rolle som sekretær for Folkeforbundet lykkedes det hende at befri omkring 2.000 armenske kvinder og børn fra haremmen. Karen Jeppe, der er kendt som "det armenske folks moder", døde af malaria i Syrien i 1935, og bliver den dag i dag husket som en heltinde af armeniere verden over.

Kilde: [Karen Jeppe, missionær | lex.dk](#)

Fødested: Gylling (Odder)

Virkested: Osmannerriget og Syrien

Offentlig høring: 14

Ruth Vermehren

Ruth Vermehren (1894-1983) var en dansk præst, akademiker og lærer, der primært er kendt for sin utrættelige kamp for kvinders ret til at blive præster i Danmark. Hun voksede op i et kunstnerhjem, men en dyb kristen tro drev hende til at studere teologi, som hun færdiggjorde i 1927. Allerede som ung studerende blev hun en forkæmper for kvindelige præster, da datidens lovgivning forhindrede kvinder i at blive ordineret. I årevis virkede hun ulønnet som medhjælper for fængselspræsten i Københavns kvindefængsler, hvor hun holdt gudstjenester, men uden at måtte give nadver eller døbe, da hun ikke var

ordineret. Hun deltog aktivt i den offentlige debat, bakket op af Dansk Kvindesamfund, og argumenterede for, at der ikke var teologisk grundlag for at udelukke kvinder fra præsteembedet. I 1947 blev loven, der gav kvinder adgang til ordination, vedtaget, og i 1948 blev hun, sammen med Edith Brenneche Petersen og Johanne Andersen, ordineret som en af Danmarks første tre kvindelige præster. Efterfølgende arbejdede hun som fængselspræst ved Københavns Kvindefængsel indtil sin pensionering i 1964.

Kilde: [Ruth Vermehren, præst | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Vangede (Gentofte) og Odense (Odense)

Offentlig høring: 0

Lise-Lotte Rebel

Lise-Lotte Rebel (født 1951) voksede op i et hjem med økonomiske udfordringer og valgte tidligt at fokusere på uddannelse. Hun studerede teologi ved Københavns Universitet og færdiggjorde sit studie på normeret tid trods ægteskab og to børn. Efter endt uddannelse blev hun præst i 1978 og arbejdede i flere sogne, herunder Helsingør Domkirke, før hun i 1995 skrev historie, da hun blev Danmarks første kvindelige biskop. Valget af hende som biskop for Helsingør Stift vakte stor opmærksomhed.

Kilde: [Lise-Lotte Rebel, præst | lex.dk](#)

Fødested: Lyngby (Lyngby-Taarbæk)

Virkested: Utterslev (København), Islev (Rødovre) og Helsingør Domkirke (Helsingør)

Offentlig høring: 0

Birgitte Thott

Birgitte Thott (1610-1662) var en adelig dansk forfatter, oversætter og lærd kvinde, som blev opdraget i renæssancehumanismens ånd. Hun var en af Danmarks mest fremtrædende lærde kvinder og mestrede flere sprog, herunder græsk, latin og hebraisk. Thott er bedst kendt for sin epokegørende oversættelse af den romerske filosof Senecas moralfilosofiske prosaskrifter, som blev udgivet i 1658. Hun dedikerede oversættelsen til danske kvinder, som hun mente skulle have adgang til Senecas tanker, selv uden at kunne latin. Dette forord betragtes som et tidligt indlæg for kvinders ret til viden. Ud over oversættelsen skrev hun det unikke, men upublicerede, moralfilosofiske værk *En Tractat Om Weyen till et*

Lycksalligt Liff, hvor hun argumenterede for pigers ret til undervisning. Hun boede på Sorø Akademi fra 1660 til sin død og blev hyldet af datidens lærde for sine bidrag til videnskab og litteratur.

Kilde: [Birgitte Thott, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Jelling (Vejle)

Virkested: Sorø Akademi (Sorø), Turebyholm (Faxe)

Offentlig høring: 4

Anna Hude,
fotograferet af
Julie Laurberg
i 1904

Anna Hude

Anna Hude (1858-1934) er den første kvinde, der blev dr.phil. i Danmark. Hun voksede op i Roskilde, men flyttede til København for at læse videre og trodsede derved datidens normer for kvinder. Hendes akademiske karriere var enestående, idet hun i 1888 vandt Københavns Universitets guldmedalje for sin afhandling om lensvæsnet, inden hun i 1893 forsvarede sin doktordisputats om "Danehoffet". Hun blev derefter ansat på Rigsarkivet som den første kvindelige arkivar. Hude var også en vigtig skikkelse i kvindekampen. Hun var medstifter og første formand for Politisk Kvindeforening, som kæmpede for kvinders valgret. I sit privatliv oplevede hun stor dramatik, da hun i 1880 skød den læge, der havde voldtaget hende, hvorefter han begik selvmord. Hun blev dømt, men hendes studier blev ikke afbrudt. Efter 1908 blev hendes interesse for spiritisme og psykisk forskning dominerende. Hun skrev flere bøger om emnet og rejste til England for at udgive sine værker.

Kilde: [Anna Hude, akademiker | lex.dk](#)

Fødested: Ebeltoft (Syddjurs)

Virkested: Roskilde (Roskilde), Ribe (Esbjerg), København (København)

Offentlig høring: 7

Marie Krogh

Marie Krogh (1874-1943) var en banebrydende dansk læge og forsker, hvis arbejde ofte blev overskygget af hendes mand, nobelpristager August Krogh. Hun blev Danmarks fjerde kvindelige dr.med., og hun udviklede en globalt anerkendt metode til måling af lungekapacitet. Desuden var hun en pioner inden for ernæringsfysiologi og en fortaler for kvinders naturvidenskabelige uddannelse. Trods hendes afgørende bidrag til insulinforskningen blev hendes rolle længe udeladt fra den officielle historie. Det var ikke desto mindre Marie Krogh, der på en rejse til USA hørte om insulin og igangsatte kontakten for at få det til Danmark. Hendes mangeårige erfaring med medicinstandardisering var desuden afgørende for insulinproduktionen, idet hun blandt andet udviklede en effektiv metode til at sikre en ensartet styrke af medicinen. Hendes betydning blev først afsløret, da historiske arkiver i 2011 bekræftede den afgørende indsats, som andre i samtiden valgte at hemmeligholde.

Kilde: [Marie Krogh, akademiker | lex.dk](#) og [Hvorfor blev Marie Krogh skrevet ud af insulinhistorien? • POV International](#)

Arnarulunnguaq i marts 1924

Fødested: Husby (Middelfart)
 Virkested: København (København)
 Offentlig høring: 9
 Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Inge Lehmann

Inge Lehmann (1888–1993) var en banebrydende dansk seismolog, der blev verdenskendt for sin opdagelse af Jordens indre kerne. Hun blev uddannet i matematik og geodæsi og blev i 1928 chef for den seismiske afdeling ved Geodætisk Institut. I 1936 publicerede hun sin skelsættende afhandling *P'*, hvori hun argumenterede for, at et jordskælv i New Zealand kun kunne forklares, hvis der var en fast indre kerne inde i den ellers flydende ydre kerne. Hendes teori blev bekræftet af efterfølgende forskning, og grænsen mellem den indre og ydre kerne kaldes i dag Lehmann-diskontinuiteten. Efter sin pensionering i 1953 fortsatte hun sin forskning i udlandet, især i USA og Canada, og publicerede mere end halvdelen af sine videnskabelige artikler. Hun modtog et utal af internationale hædersbevisninger, herunder æresdoktorgrader og medaljer. Inge Lehmann levede et langt liv og var aktiv inden for sit felt til det sidste. Hun publicerede sin sidste artikel som 99-årig og døde som 104-årig.

Kilde: [Inge Lehmann, akademiker | lex.dk](https://www.alex.dk/Inge-Lehmann)

Fødested: København (København)
 Virkested: København (København) og Rødovre (Rødovre)
 Offentlig høring: 213

Arnarulunnguaq

Arnarulunnguaq (ca. 1896–1933) var en af blot tre personer, der gennemførte hele den 18.000 km lange slæderejse fra Grønland til Alaska i forbindelse med den 5. Thuleekspedition i 1921–1924. Under ekstreme forhold udførte hun et uvurderligt videnskabeligt arbejde ved at indsamle etnografisk, botanisk og zoologisk materiale samt assistere ved arkæologiske udgravninger. Hun var tillige en dygtig jæger, hundeslædefører og ekspert i at bygge tørvestenshuse, og evnen til at reparere tøj var en forudsætning for ekspeditionsmedlemmernes overlevelse i den arktiske kulde. Efter ekspeditionen ankom hun til København, men var syg af tuberkulose og blev indlagt på Øresundshospitalet. Her overbragte Knud Rasmussen hende kongens fortjenstmedalje i sølv. Under opholdet i den danske hovedstad hjalp hun med at bearbejde ekspeditionens omfattende materiale,

inden hun returnerede til Grønland. Hendes betydning for dansk-grønlandsk polarhistorie er så stor, at Danmarks Nationalbank har valgt hende som motiv på en af de kommende pengesedler, der efter planen skal sendes i cirkulation i 2028.

Kilde: [Arnarulunnguaq – Ekspeditionsdeltager – Biografi – Lex](#)

Fødested: Avanersuaq, Grønland

Virkested: København (København), Grønland, Canada og USA.

Offentlig høring: 16

Marie Hammer

Marie Hammer (1907-2002) var en banebrydende zoologisk forsker. Hun var en af de første kvinder, der studerede zoologi ved Københavns Universitet. Hendes forskningsfelt var de mikroskopiske mosmider og deres udbredelse globalt. Hammers pionerarbejde beviste, at mosmidernes geografiske spredning stemte overens med teorien om kontinentaldrift, som dengang var kontroversiel. For at indsamle prøver rejste hun på lavbudget til alle dele af verden, bl.a. Grønland, Canada, Alaska, Sydamerika, New Zealand og Asien. Hendes omfattende rejser og studier resulterede i opdagelsen og beskrivelsen af næsten 1.000 nye arter og 150 nye slægter af mosmider, som hun detaljeret tegnede. Marie Hammer arbejdede uden fast ansættelse i store dele af sit liv, men hendes utrættelige arbejde og videnskabelige bidrag cementerede hendes ry som en af Danmarks mest berejste og betydningsfulde naturforskere.

Kilde: [Marie Hammer, akademiker | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: Nivå (Fredensborg), Rungsted (Hørsholm) og København (København)

Offentlig høring: 39

Lene Vestergaard Hau

Lene Vestergaard Hau (født 1959) er en dansk fysiker, der er internationalt anerkendt for sin banebrydende forskning. Hun opnåede verdensberømmelse, da hun som den første nogensinde lykkedes med at bremse og stoppe lys. Hendes forskning fokuserede på at bruge Bose-Einstein-kondensater, en særlig tilstand af stof, der opstår, når atomer køles til ekstreme temperaturer. I 1999 nedbragte hun lysets hastighed fra 300.000 km/s til kun 17 m/s ved at sende laserlys igennem et sådant kondensat. To år senere, i 2001, tog hun eksperimentet et skridt videre og stoppe en lyspuls fuldstændigt i et kort øjeblik for derefter at

gendanne den. Lene Vestergaard Hau studerede på Aarhus Universitet, men har siden 1989 været tilknyttet prestigefyldte institutioner i USA, herunder Harvard University, hvor hun i 1999 blev professor i anvendt fysik.

Kilde: [Lene Vestergaard Hau - Lex](#)

Fødested: Vejle (Vejle)

Virkested: Aarhus (Aarhus)

Offentlig høring: 7

Nielsine Nielsen

Nielsine Nielsen

Nielsine Nielsen (1850–1916) var Danmarks første kvindelige læge. Hun voksede op i en velstående skipperfamilie i Svendborg, og hendes tidlige ambition om at blive læge blev vakt af læsning om udenlandske kvindelige læger. I 1875 førte hendes ansøgning til, at kvinder ved kongelig anordning fik ret til at studere ved Københavns Universitet. I 1877 blev hun og Johanne Marie Gleerup Danmarks første kvindelige studenter. Efter at have afsluttet sin medicinske embedseksamen i 1885 og en studierejse til udlandet, etablerede hun sig i 1889 som praktiserende læge i København. Hun blev kendt

som en dygtig og betroet læge, og i 1906 blev hun kommunal venerolog – altså læge med ansvar for behandling af kønssygdomme. Som kvindesagsforkæmper var hun aktiv i Dansk Kvindesamfund og var formand for Kvindevalgretsforeningen fra 1893 til 1898. Hun var med til at sikre, at politisk ligestilling blev en del af Dansk Kvindesamfunds program. Hun var også en af de første kvinder, der blev valgt ind i Københavns liberale Vælgerforenings hoved-

Thit Jensen, 1938

bestyrelse. Få år før sin død oprettede hun et legat til kvindelige medicin-studerende.

Kilde: [Nielsine Nielsen, akademiker | lex.dk](#)

Fødested: Svendborg (Svendborg)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 85

Thit Jensen

Thit Jensen (1876–1957) voksede op i Farsø i et dyrlægehjem og fik sit gennembrud som forfatter i 1916, hvor hun udgav den meget anmelderroste "Jorden" og hun opnåede at blive bestsellerforfatter og ligge på toppen af bibliotekernes udlånslistes. Hun desuden i forfatterforeningens bestyrelse i 25 år, ligesom det var hende, der skabte forfatterernes biblioteksafgift. Mange af hendes bøger behandlede kvindepolitiske emner og ægteskabets udfordringer, ofte med et kritisk blik på kvindens rolle, og sideløbende holdt hun foredrag, ofte store tilløbsstykker, hvor hun agiterede for sine mærkesager. I 1923 stiftede hun foreningen Frivilligt Moderskab og i 1924 Foreningen for Sexuel Oplysning, hvor hun åbent talte om familieplanlægning og prævention. Dette gjorde hende til et kontroversielt, men vigtigt talerør, der flyttede grænserne for offentlig debat. Hun var desuden kendt for sin bevidste brug af medier og sin selvscenearbejdelse. Thit Jensen er i dag anerkendt for sit forfatterskab men især for sin betydning for kvindesagen og for at have bidraget til, at emner som prævention blev diskuteret offentligt.

Kilde: [Thit Jensen, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Farsø (Vesthimmerland)

Virkested: København (København), Bagsværd (Gladsaxe) og Fur (Skive)

Offentlig høring: 69

Else Weiergang

Else Weiergang (1898–1985) var sundhedsplejerske og spillede en central rolle i etableringen af sundhedsplejen i Danmark. Efter en uddannelse som sygeplejerske og et ophold i England blev hun i 1929 ansat som en af de første

sundhedsplejersker i Danmark. Her deltog hun i en forsøgsordning, der skulle nedbringe den høje spædbørnsdødelighed. I Holbæk amt cyklede hun dagligt 45 km og overvandt skepsis ved at forklare formålet med sit arbejde. Indsatsen var en stor succes, og hun opnåede at blive modtaget i 99 % af hjemmene. På grund af sin store erfaring blev hun indkaldt som sagkyndig, da et lovforslag om sundhedspleje skulle behandles, og hendes medvirken var med til at overbevise Landstinget om værdien af sundhedsplejerskens arbejde. Dette førte til vedtagelsen af loven i 1937, der gjorde det muligt for kommuner at ansætte sundhedsplejersker med statsstøtte. I 1938 flyttede hun til Aarhus, hvor hun blev landets første ledende sundhedsplejerske. Hun underviste også på den nyetablerede sundhedsplejerskeuddannelse ved Aarhus Universitet.

Kilde: [Else Weiergang, sundhedsplejerske | lex.dk](#)

Fødested: Vordingborg (Vordingborg)

Virkested: Dronning Louises Børnehospital (København), Holbæk (Holbæk), København (København) og Aarhus (Aarhus)

Offentlig høring: 0

Esther Ammundsen

Esther Ammundsen (1906-1992) var en pioner inden for dansk medicin og administration. Hun blev student i 1925 og trods familiens skepsis studerede hun medicin på Københavns Universitet. Karrieren startede på Øresundshospitalet, hvor hun specialiserede sig i intern medicin og bekæmpelse af tuberkulose. Under Anden Verdenskrig blev hun arresteret og fængslet for sin deltagelse i modstandsbevægelsen, men efter krigen bidrog hun til at organisere den medicinske hjælp til flygtninge og genopbygningen af sundhedsvæsenet i det krigsramte Europa. I 1951 blev hun som den første kvinde udnævnt til stadslæge i København, og ti år senere blev hun den første kvindelige medicinaldirektør. Hun moderniserede Sundhedsstyrelsen og var en nøglefigur i planlægningen af sygehusvæsenet, hvor hun arbejdede for at centralisere den faglige ekspertise på større hospitaler. Hun var også dybt engageret i den internationale sundhedsorganisation WHO.

Kilde: [Esther Ammundsen, akademiker | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: Københavns Universitet, Øresundshospitalet og Blegdamshospitalet (København) samt Haderslev (Haderslev)

Offentlig høring: 1

Grete Olsen

Grete Olsen (1912–2010) blev uddannet læge i 1939 med det klare mål at etablere plastikkirurgien i Danmark. Under Anden Verdenskrig rejste hun til England for at studere og fik ansvar for en afdeling, hvor hun behandlede svære krigslæsioner og forbrændinger. Efter krigen mødte hun stor faglig modstand i Danmark i sit forsøg på at indføre specialet, men fastholdt sit mål. Fra 1947 blev hun konsulent ved Finseninstitutet, hvor hun startede et frugtbart samarbejde om kræftbehandling. To år senere var hun den første i Danmark til at fjerne ondartet modernærkekræft ved transplantation og hendes arbejde for tidlig diagnosticering nedsatte sygdommens dødelighed markant. I 1959 blev hun overlæge for Danmarks første rent plastikkirurgiske afdeling på Finseninstitutet, hvor hun virkede indtil 1980. Parallelt med sin lægefaglige karriere, var hun også sportsudøver på eliteplan. Den sportslige karriere inkluderede Danmarks mesterskaber i fleuretægning, verdensmesterskabet i holdfægning og OL-medaljer.

Kilde: [Grete Olsen, fægter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: Finseninstitutet (København)

Offentlig høring: 7

Hanne Nielsen

Hanne Nielsen (1829–1903) var en banebrydende dansk mejeripioner fra Havartigården ved Holte. Som 19-årig giftede hun sig med gårdejeren, men fra 1853 begyndte hun selv at producere mejeriprodukter og drev mejeriet som en selvstændig virksomhed, kendt som Hanne Nielsens Mejeri. Hun specialiserede sig i ostefremstilling og perfektionerede sine teknikker på studierejser i Schweiz, England, Frankrig, Sverige og Norge. Hun introducerede en række nye ostetyper i Danmark, idet hun producerede alt fra cheddar, gouda og brie til camembert, roquefort og gorgonzola.

Hanne Nielsen

Hun udviklede derudover sine egne ostetyper, og hun præsenterede sine oste ved udstillinger i udlandet. Hendes væsentligste bidrag var dog som en efterspurgt læremester, idet hun – som den førende på feltet – underviste over 1.000 elever, hvoraf mange senere blev mejerister på Danmarks nye andelsmejerier. Hendes hjemstavn er siden blevet udødeliggjort med navnet Havarti på den ost, hun ikke selv producerede, men som nu er en beskyttet europæisk specialitet.

Kilde: [Hanne Nielsen – Lex](#)

Fødested: Vejlegaarden, Øverød (Rudersdal)

Virkested: Øverød (Rudersdal), København (København) og Frederiksberg (Frederiksberg)

Offentlig høring: 3

Oluffa Dahlerup Brandt

Oluffa Dahlerup Brandt (1851-1945) var en markant, dansk erhvervskvinde. Som barn flyttede hun med familien til Odense, hvor hun i 1884 blev gift med Søren Christian Brandt, medstifter af Brandts Klædefabrik. De første mange år gik med børn og husholdning, men så døde Søren Christian i 1905 og Oluffa opkøbte størstedelen af aktierne i klædefabrikken. Som hovedaktionær overtog hun pludselig den daglige ledelse og gennem de næste mange år styrede hun dygtigt og stabilt det, der nu var Odenses største virksomhed. Det gjorde hende til en markant figur i tiden under Danmarks industrialisering og til en væsentlig foregangsfigur for eftertidens kvindelige ledere. Hun brugte desuden en stor del af formuen på socialt arbejde og var med til at grundlægge Odense Børnehospital.

Kilde: Johnny Wøllekær m.fl.: *Odense kend dine kvinder* (2025).

Fødested: Færøerne

Virkested: Odense (Odense)

Offentlig høring: 0

Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Karen Volf

Karen Volf (1864-1946) var en dansk konditor og fabrikant, der grundlagde en af Danmarks mest succesfulde kagevirksomheder. I 1890, som 26-årig, startede hun et konditori i Hellerup, og hun fik tidligt øje på vigtigheden af reklame og smagfuld emballage. Forretningen blev hurtigt en stor succes. Virksomheden

voksede og flyttede flere gange til større lokaler for at imødekomme den stigende efterspørgsel. Karen Volf var en pionér inden for industriel kageproduktion og indrettede en moderne fabrik til produktion af sand- og honningkager, og hendes navn blev et kendt varemærke. Under hendes ledelse blev virksomheden landsdækkende og bærer i dag fortsat hendes navn.

Kilde: [Karen Volf, fabrikant | lex.dk](#)

Fødested: Truelstrup (Roskilde)

Virkested: Hellerup (Gentofte) og Stege (Vordingborg)

Offentlig høring: 10

Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Elise Sørensen

Elise Sørensen (1904-1977) var en dansk sygeplejerske og opfinder, der revolutionerede livet for stomiopererede patienter. Efter at hendes søster havde fået en tarmoperation, blev Elise Sørensen opmærksom på de besværlige og primitive hjælpemidler, der fandtes. Gennem stor stædighed og eksperimenter udviklede hun i 1953 den første effektive og diskrete stomipose, der var hermetisk lukket og kunne klæbes direkte på huden. Hun ansøgte om patent i 1954, og selvom hun i første omgang blev afvist, lykkedes det hende i 1955 at indgå en licensaftale med fabrikanten Aage Louis-Hansen. Denne opfindelse dannede grundlaget for den verdensomspændende virksomhed Coloplast. Selv var hun drevet af ønsket om at hjælpe patienter frem for økonomisk gevinst, og hendes bidrag har siden forbedret livskvaliteten markant for tusindvis af mennesker.

Kilde: [Elise Sørensen, sygeplejerske | lex.dk](#)

Fødested: Kalundborg (Kalundborg)

Virkested: Holbæk (Holbæk), Viborg (Viborg), Ordrup (Gentofte) og Humlebæk (Fredensborg)

Offentlig høring: 127

Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Bitten Clausen

Bitten Clausen (1912-2016) var en visionær dansk erhvervskvinde, der spillede en afgørende rolle i udviklingen af industrivirksomheden Danfoss. Hun blev i 1939 gift med ingeniør og stifter af virksomheden, Mads Clausen. Selvom hun primært var husmor, deltog hun aktivt i alle væsentlige beslutninger, og havde stor indsigt

og betydning for firmaet. Ved sin mands pludselige død i 1966 overtog hun posten som bestyrelsesformand. Under hendes ledelse fortsatte Danfoss sin imponerende vækst. I 1971 sikrede hun virksomhedens fremtid ved at stifte Bitten og Mads Clausens Fond, som fik overdraget aktiemajoriteten. Hendes beslutning sikrede, at Danfoss forblev på danske hænder og bevarede sin uafhængighed. Bitten Clausen var desuden dybt engageret i at skabe en stærk social profil for Danfoss med velfærdsordninger og uddannelsesfonde for medarbejderne, og hun blev bredt respekteret i både erhvervslivet og lokalsamfundet for sit store engagement og ansvar.

Kilde: [Bitten Clausen, telefonistinde | lex.dk](#)

Fødested: Haderslev (Haderslev)

Virkested: Nordborg (Nordborg)

Offentlig høring: 4

Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Dagmar Andreassen

Dagmar Andreassen (1920-2006) var en visionær dansk fabrikant, virksomhedsejer og politiker. Hun voksede op i mosteriet, som hendes mor havde etableret, og overtog ledelsen i 1953, hvor hun forvandlede det til den anerkendte virksomhed Rynkeby Mosteri. Andreassen moderniserede og udvidede virksomheden betydeligt og satsede blandt andet på eksport til England og Sverige samt mærkevareannoncering, hvilket gjorde Rynkeby til et kendt navn. I 1968 blev hun valgt til Folketinget for Det Radikale Venstre og var i syv år en central figur i erhvervspolitikken. Hendes tilgang var præget af sund fornuft og praktiske løsninger. Hendes livsværk var kendetegnet ved en usædvanlig kombination af forretningssans og en åbenhed over for utraditionelle tilgange. Hun udgav desuden flere bøger, herunder sine erindringer med titlen Mosteren.

Kilde: [Dagmar Andreassen, folketingsmedlem | lex.dk](#)

Fødested: Rynkeby (Kerteminde)

Virkested: Rynkeby og Kerteminde (Kerteminde)

Offentlig høring: 5

Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Margit Brandt

Margit Brandt (1945–2011), født Bjørløw, var en ikonisk dansk tøjdesigner. Hun blev uddannet designer i København og i Paris, hvor hun studerede hos Pierre Balmain og Louis Feraud. Sammen med ægtefællen Erik Brandt etablerede hun i 1966 et designfirma, der senere fik afdelinger i Schweiz, Japan, Hongkong og USA. I 1970'erne slog parret for alvor igennem med deres enkle og elegante designlinje. Brandt skabte ikke kun tøj, men også pelsværk, boligtekstiler, smykker og tapeter. Hendes designs fra 1960'erne har opnået ikonstatus og blev relanceret i 2005. Udover mode designede hun Danmarks OL-uniformer i 1988 og 1992 samt Flyvevåbnets gallauniform.

Kilde: [Margit Brandt – Lex](#)

Fødested: Hellerup (Gentofte)

Virkested:

København (København)

Offentlig høring: 1

Kristine Marie Jensen

Kristine Marie Jensen (1858–1923), bedre kendt som "Frøken Jensen", var en indflydelsesrig dansk forfatter af kokebøger. I 1890 blev hun husbestyrerinde og stillingen inspirerede hende til sit mest betydningsfulde arbejde, nemlig udgivelsen af Frøken Jensens Kokebog i 1901. Bogen var primært rettet mod ufaglærte tjenestepiger og husmødre og indeholdt 1.074 grundige opskrifter på både hverdags- og festmad. Den blev en enorm succes og solgte i mange oplag i hendes levetid og derefter. Bogen var en praktisk guide, der gjorde madlavning tilgængelig og bidrog til en standardisering af det danske køkken i det 20. århundrede. I dag er den legendarisk, idet de fleste mennesker stadig kender og bruger den. Selvom skrev en lang række andre koge- og husholdningsbøger, er det fortsat den første, der gør hende til et fyrtårn i dansk kulturhistorie og til et symbol på klassisk dansk madkultur.

Kilde: [Kristine Marie Jensen, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Randers (Randers)

Virkested: København og Valby (København) samt Svendborg (Svendborg)

Offentlig høring: 15

Ingeborg Suhr Mailand

Ingeborg Suhr Mailand

Ingeborg Suhr Mailand (1871–1969) var skoleleder, forfatter og en pioner inden for husholdningsuddannelse. I 1901 grundlagde hun sin egen husholdningsskole i København, drevet af idealer om rationel husholdning. Skolen var den første af sin slags i hovedstaden, og den blev en stor succes. I 1905 udvidede hun med et seminarium for husholdningslærerinder, og hermed lagde hun grunden til en systematisk læreruddannelse. Hendes skole, i dag kendt som Suhrs Højskole og Københavns Professionshøjskole, fokuserede på en blanding af praktiske og teoretiske fag, herunder kemi, ernæring og hygiejne. Ingeborg Suhr Mailand var en dygtig forretningskvinde og tog initiativ til kurser for forskellige målgrupper, herunder for ubemidlede husmødre og selverhvervende kvinder. I 1909 udgav hun kogebogen *Mad*, som revolutionerede genren med sine præcise mål, vægt og ernæringsberegninger. Bogen blev en klassiker og er stadig i dag en betydningsfuld del af dansk madkultur.

Kilde: [Ingeborg Suhr Mailand, forstander | lex.dk](#)

Fødested: Kølstrup (Kerteminde)

Virkested: København (København) og Bagsværd (Gladsaxe)

Offentlig høring: 54

Birgitte Gøye

Birgitte Gøye (1511–1574) var en dansk adelskvinde, godsejer og hofmester. Hun kæmpede i 15 år for at få en tvungen trolovelse ophævet, en sag der førte til en kongelig bestemmelse, som forbød arrangerede ægteskaber for umyndige. Hun giftede sig derpå i 1544 med Herluf Trolle, og sammen opførte de herresædet Hillerødsholm. Senere byttede de gården med Skovkloster, som de omdøbte til Herlufsholm. I 1565 stiftede parret Herlufsholm Skole, men Herluf Trolle døde kort efter grundlæggelsen. Birgitte Gøye fortsatte som forstander indtil 1567 og sikrede skolens fremtid. Gennem sit liv var hun en aktiv velgører, og hendes hjem var et vigtigt samlingssted for den danske adel. Hun fik ingen børn, men opdrog mange unge adelskvinder.

Kilde: [Birgitte Gøye, godsejer | lex.dk](#)

Fødested: Ukendt

Virkested: Ringkloster og Skanderborg Slot (Skanderborg), Svanholm (Frederikssund), Bregentved (Faxe), Hillerødsholm (Hillerød), Herlufsholm, Sortebrødrekloster og Ydernæs (Næstved)

Offentlig høring: 5

Natalie Zahle

Natalie Zahle (1827-1913) var en banebrydende skoleleder og pædagog, der grundlagde N. Zahles Skole og revolutionerede pigers uddannelse i Danmark. Som ung måtte hun forsørge sig selv som privatlærerinde, men hun drømte om at skabe bedre uddannelsesmuligheder for kvinder. I 1851 bestod hun institutbestyrerprøven, og året efter åbnede hun N. Zahles Skole i København. Under hendes ledelse voksede skolen til et stort uddannelsesimperium, der blev landets første realiserede enhedsskole. Hun indførte nyskabende fag og kombinerede traditionel læring med en stærk personlig karakteropdragelse. Hendes organisatoriske talent var legendarisk, og hun forstod at ansætte lærere, der senere blev store personligheder. Et meget stort antal af kvinderne på top 100-listen og i Dansk Kvindebiografisk Leksikon blev uddannet hos hende, og hendes betydning for de kvinder, der senere indtog en vigtig rolle i samfundet kan i det hele taget ikke overvurderes. Hendes arbejde var en af de vigtigste forudsætninger for 1800-tallets kvindefrigørelse.

*Natalie Zahle med
studenterholdet på
N. Zahles Skole, 1900*

Kilde: [Natalie Zahle, skolebestyrer | lex.dk](#)

Fødested: As (Hedensted)

Virkested: Hvedstrup præstegård (Roskilde), København (København) og Vedbæk (Rudersdal)

Offentlig høring: 12

Theodora Lang

Theodora Lang (1855–1935) var forstander, skoleleder og pædagog, der med stor energi og vision grundlagde et betydningsfuldt uddannelsesimperium. Hun overtog i 1882 en lille pigeskole i Silkeborg, som hun hurtigt udvidede. Skolen voksede til et kulturelt og uddannelsesmæssigt midtpunkt, og hun fik i 1907 dimissionsret til studentereksamen. Lang ønskede at forene opdragelse og undervisning og skabte et hjemligt miljø med kostskole, hvor elever og lærere levede og virkede sammen, og hun skabte med tiden landets største skoleimperium udenfor København. Hun var desuden en af de første i landet til at etablere en

forskolelærerindeuddannelse, ligesom hun var medstifter af foreningen Den danske Pigeskole, og gennem den organiserede den første udveksling af lærere og elever mellem de nordiske lande. I 1918 blev Th. Langs Skoler en selvejende institution, da hun ønskede at bevare dens særpræg som fri, kristen skole. Hendes skoleimperium blev videreført af hendes niece og eksisterer fortsat.

Kilde: [Th. Lang, forstander | lex.dk](#)

Fødested: Vemmetofte (Faxe)

Virkested: Silkeborg og Svejlbæk (Silkeborg)

Offentlig høring: 16

Theodora Lang

Engelbrecht Maria Stokkenbech

Engelbrecht Maria Stokkenbech (født 1759) var en pioner i kampen for kvinders ret til at ernære sig selv. Da hun i 1770'erne forlod sin alkoholafhængige mand, blev hun mødt med afslag på arbejdsmarkedet. Det var på den tid ulovligt for gifte kvinder at have et arbejde, hvilket gjorde hendes situation uholdbar. Af desperation og med et stærkt ønske om at forsørge sig selv, rejste hun til Tyskland og klædte sig ud som en mand. Under dæksnavnet Gotfried Jacob Eichstedt gik hun i lære som skræddersvend og rejste rundt på valsen. I årevis lykkedes det hende at holde sin sande identitet skjult, mens hun arbejdede som skrædder. Skæbnen førte hende tilbage til København, hvor hun, drevet af nysgerrighed, opsøgte sin mand. Hendes forklædning blev afsløret af fælles bekendte, der meldte hende til myndighederne. Hun blev ikke dømt, men blev pålagt igen at iføre sig kvindetøj. Efter at have bevist sine faglige færdigheder over for kong Christian 7., fik hun i 1780 en kongelig bevilling til at arbejde som skræddermester – som den første kvinde i danmarkshistorien – og med ret til at ansætte en svend.

Kilde: Inge Wiene: En historie om kvindelige håndværkere i 200 år (1991) og Tyge Krogh: "Kvinder i mandsklæder", Historisk Tidsskrift, bd. 113, nr. 1 (2013).

Fødested: Hamburg (Tyskland)

Virkested: København (København), Vejle (Vejle), Kolding (Kolding), Odense (Odense) og Haderslev (Haderslev)

Offentlig høring: 1

Mary Steen

Mary Steen (1853-1939) var en dansk fotografisk pioner og kvindesagsforkæmper. I 1884 åbnede hun sit eget fotoatelier i København og blev hurtigt en af hovedstadens førende portrætfotografer, men blev samtidig kendt for at være en af de første i Danmark til at mestre interiørfotografi. Hendes optagelser fra 1888, der viser personer i deres egne stuer, var banebrydende og fik sølvmedalje på Den Nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling. Samme år blev hun den første kvinde, der blev udnævnt til kongelig hoffotograf. Hendes berømmelse førte hende til London, hvor hun fotograferede den britiske kongefamilie, herunder dronning Victoria. Mary Steen var også en aktiv forkæmper for kvinders rettigheder. Hun sad i styrelsen for Dansk Kvindesamfund og optræder på det store maleri af Marie Luplau af personerne bag kvinders stemmeret og som hænger på Christiansborg. Hun var tillige det første kvindelige bestyrelses-

medlem i Dansk Fotografisk Forening, hvor hun arbejdede for at forbedre arbejdsforholdene for de ansatte.

Kilde: [Mary Steen, fotograf | lex.dk](#)

Fødested: Hvilsager (Syddjurs)

Virkested: Amager Torv (København) og Rungsted (Hørsholm)

Offentlig høring: 0

Sophy A. Christensen

Sophy A. Christensen (1867-1955) blev som 17-årig i forbindelse med sin mors død tvunget til at forsørge sig selv og besluttede sig for at gå i lære som snedker. På trods af at hun blev afvist på grund af sit køn, formåede hun at tilegne sig de nødvendige færdigheder på Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder. I 1895 blev hun den første kvindelige snedkermester i Danmark og etablerede sit eget succesfulde møbelsnedkeri i København. Hun havde op til 10 svende og to lærlinge ansat, hvoraf en var en kvinde. Ud over sit snedkeri var hun også en pioner inden for kunsthåndværk og tekstilkunst, og i årene 1907-1915 var hun forstander for Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder, hvor hun udviklede undervisningen. Hendes brud med samtidens kønsroller banede vejen for kvinder i håndværksfagene.

Sophy A. Christensen

Kilde: [Sophy A. Christensen, snedker | lex.dk](#)

Fødested: Holbæk (Holbæk)

Virkested: København (København) og Birkerød (Rudersdal)

Offentlig høring: 2

Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Karen Hansen

Karen Hansen (1882–1956) blev udlært maler i 1908 efter at have trodset chikane under sin læretid, og i 1910 skrev hun historie ved at blive Danmarks første kvindelige malermester og den første kvinde, der blev medlem af Københavns Malerlaug. For at dette var muligt, måtte laugets regler ændres. Som selvstændig malermester valgte hun at uddanne udelukkende kvindelige lærlinge. Hun var en aktiv fortaler for kvinders rettigheder, og hendes engagement i Dansk Kvindesamfund afspejlede hendes stærke tro på kvinders økonomiske uafhængighed og ligestilling. Selvom hun måtte sælge sit malerfirma i 1916, da hun ikke tålte arbejdet med malingen, fortsatte hun som forretningskvinde med en broderiforretning frem til 1926.

Kilde: [Karen Hansen, malermester | lex.dk](#)

Fødested: Nykøbing F. (Guldborgsund)

Virkested: København (København) og Lyngby (Lyngby-Taarbæk)

Offentlig høring: 0

Gertrud Vasegaard

Gertrud Vasegaard (1913–2007) var en dansk keramiker og betragtes som en af sin generations mest betydningsfulde. Hun var tredje generation af den bornholmske pottemagerfamilie Hjorth, og hendes første erfaringer med keramik var på familievirksomheden, L. Hjorths Terracottafabrik. Hun uddannede sig siden på Kunsthåndværkerskolen i København og hos keramikeren Axel Salto. I 1933 etablerede hun et fælles værksted med sin søster, Lisbeth Munch-Petersen, på Bornholm, hvor de primært skabte lertøj og unika. En ny epoke begyndte i 1949, da hun blev fastansat ved Bing & Grøndahl. Her specialiserede hun sig i stentøj og bidrog til et stilskifte i fabrikkens produktion. Efter ti år på fabrikken etablerede hun sit eget værksted på Frederiksberg. Her forfinede hun sin stil med enkle, geometriske dekorationer og udsøgt stoflighed. Udover unika-værker designede hun også anerkendte stel for industrien, herunder Bing & Grøndahls klassiske testel og det håndmalede spisestel Gemina for Den Kgl. Porcelainsfabrik.

Kilde: [Gertrud Vasegaard, keramiker | lex.dk](#)

Fødested: Rønne (Bornholm)

Virkested: Gudhjem (Bornholm) og Frederiksberg (Frederiksberg)

Offentlig høring: 0

Nanna Ditzel

Nanna Ditzel (1923–2005) havde som designer stor indflydelse på moderne 'Danish design'. Hun uddannede sig til møbelsnedker og designer og etablerede sin egen tegnestue i 1946 sammen med sin mand, Jørgen Ditzel. Sammen skabte de eksperimenterende designs, der balancerede mellem funktion og æstetik. Efter mandens død i 1961 fortsatte hun arbejdet alene, og i 1968 flyttede hun til London, hvor hun fortsatte sin internationale karriere. Her grundlagde hun Interspace International Designcenter. Hendes designs er kendetegnet ved rene former, dristige farver og en stærk fornemmelse for materialer som træ, tekstil og sølv. Blandt de mest betydningsfulde bidrag er møbelstoffet Hallingdal, designet i 1964, og Bænk for to fra 1989. Hun er også kendt for sit langvarige samarbejde med Georg Jensen, hvor hun skabte smykker og brugsting. Nanna Ditzels designarv omfatter ikoniske møbler, tekstiler og smykker, der stadig er anerkendte i dag.

Kilde: [Nanna Ditzel, designer | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Bagsværd (Gladsaxe), Herlev (Herlev) og Kvadrat, Ebeltoft (Syddjurs)

Offentlig høring: 6

Inger Exner

Inger Exner (født 1926) er en fremtrædende dansk arkitekt, der fortrinsvis arbejdede sammen med sin mand, Johannes Exner. Parret er anerkendt for deres nyskabende tilgang til kirkebyggeri og restaurering. Deres fælles tegnestue, etableret i 1958, har skabt 13 nye kirker og adskillige sognegårde. Deres kirkebyggeri er karakteriseret ved en særlig blanding af modernisme og tradition, med fokus på at samle menigheden omkring alteret i en centreret opstilling, et princip de kaldte "circumstantes". Materialer som tegl og beton blev ofte anvendt for at skabe en robust og homogen æstetik. Ud over de nye kirker var Exner-parret kendte for deres restaureringsarbejder. Deres mest berømte projekt er restaureringen af Koldinghus, som indbragte dem international anerkendelse og Europa Nostra Prisen. De har også restaureret ikoniske bygningsværker som Rundetårn og Trinitatis Kirke. Hendes tegnestue blev senere overtaget af døtrene.

Kilde: [Inger Exner, arkitekt | lex.dk](#)

Fødested: Randers (Randers)

Elisabeth Jerichau Baumann

Virkested: Aarhus (Aarhus), Skt. Clemens Kirke i Randers (Randers), Nørrelandskirken i Holstebro (Holstebro), Islev Kirke (Rødovre) og Koldinghus Slot (Kolding)

Offentlig høring: 0

Hanne Kjærholm

Hanne Kjærholm (1930-2009) var en anerkendt dansk arkitekt og professor, der brød barrierer for kvinder i faget. Hun blev uddannet fra Kunstakademiets Arkitektskole i København i 1956 og etablerede sin egen tegnestue i hovedstadsområdet, hvor hun arbejdede med et bevidst, moderne formsprog, der dog altid respekterede traditionen og stedets karakter. Hendes produktion er lille, men højt anset. Værker som Holstebro Kunstmuseum og hendes eget hus i Rungsted er anerkendt for deres raffinerede brug af materialer, lys og enkelhed. Hun blev den første kvindelige professor på Kunstakademiets Arkitektskole i 1989 og den første kvinde, der modtog Dreyers Arkitekturpris. Hanne Kjærholm beklædte endvidere mange indflydelsesrige bestyrelsesposter og arbejdede for at fremme kvindelige arkitekters karrierer og en mere ligelig kønsfordeling i faget.

Kilde: [Hanne Kjærholm, akademiker | lex.dk](https://www.gramnet.dk/leksikon/Hanne-Kjaerholm)

Fødested: Hjørring (Hjørring)

Virkested: København (København), Rungsted (Hørsholm), Nivå (Fredensborg), Holstebro (Holstebro), Odense (Odense)

Offentlig høring: 0

Elisabeth Jerichau Baumann

Elisabeth Jerichau Baumann (1818-1881) var en polsk-dansk maler. Hun uddannede sig i Düsseldorf og flyttede efterfølgende til Rom, hvor hun blev en del af den danske kunstnerkoloni og i 1845 giftede sig med billedhuggeren Jens Adolf Jerichau. I 1849 flyttede parret til København, men hun havde svært ved at slå igennem i det nationalromantiske miljø. Til gengæld nød hun stor anerkendelse i udlandet, dels i Paris, hvor hun udstillede på Verdensudstillingen to gange, dels i London, hvor hun boede i længere perioder og udstillede, bl.a. på Buckingham Palace efter en invitation fra dronning Victoria. Hendes maleri

"Danmark" fra 1851 bidrog dog til at gøre hende kendt her i landet, og hun blev en anerkendt portrætmaler, der skabte billeder af kongefamilien, politikere og kunstnere, herunder H.C. Andersen. Elisabeth Jerichau Baumann levede et ukonventionelt liv, der bl.a. indebar lange rejser i Mellemøsten, hvor hun fik exceptionel adgang til de tyrkiske haremmer. Hun modtog i 1858 Thorvaldsens medalje, der var den højeste anerkendelse herhjemme, og blev tre år senere en af de første kvinder, der blev medlem af Kunstakademiet. Hun var derudover hovedforsørger i en familie med en børneflokk på ni og en succesfuld forretningskvinde.

Kilde: [Elisabeth Jerichau Baumann, maler | lex.dk](#)

Fødested: Warszawa, Polen

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 7

Bertha Wegmann

Bertha Wegmann (1847-1926), schweizisk-dansk maler, viste allerede som barn et stort kunstnerisk talent. Hun flyttede til Tyskland for at studere kunst, men kom siden til Danmark, hvor hun fik en professionel karriere. Bertha Wegmann debuterede på Charlottenborg i 1873 og udstillede her livet igennem. Hendes maleri blev inspireret af tidens moderne stil, salonkunsten, som hun lærte under sit lange studieophold rundt om i Europa. I 1881 vandt hun en guldmedalje ved Salonen i Paris, som var den mest prestigefyldte udstilling i Europa, og modtog to år senere Thorvaldsens medalje, som var den højeste danske anerkendelse. Efter sin hjemkomst til Danmark blev hun desuden en yderst eftertragtet portrætmaler. Hendes portrætter, som fanger både personlighed og status, er af høj kunstnerisk kvalitet. Wegmann var også den første kvinde, der blev medlem af Akademiets Plenarforsamling, og hun var en aktiv fortaler for kvinders kunstneriske uddannelse.

Bertha Wegmann i 1917

Anne Marie Carl Nielsen

Kilde: [Bertha Wegmann, maler | lex.dk](#)

Fødested: Soglio, Schweiz

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 1

Anna Ancher

Anna Ancher (1859-1935) voksede op i Skagen og blev tidligt inspireret af de tilrejsende kunstnere, der besøgte hendes forældres gæstgivergård. Ancher fik sin uddannelse på Vilhelm Kyhns private tegne- og malerskole for kvinder i København. Hun blev snart en central skikkelse i kunstnerkolonien i Skagen og var kendt for sin særlige evne til at fange lyset og farverne i sine malerier. Hendes værker skildrede ofte hverdagslivet i Skagen med fokus på de lokale fiskere, kvinder og børn, og de udmærker sig ved en stor indlevelse og finkornede observationer. Gennem sit ægteskab med maleren Michael Ancher og moderskabet fortsatte hun sin karriere. Hun opnåede stor anerkendelse, både nationalt og internationalt, for sin kunst, og hendes malerier betragtes i dag som hovedværker i dansk kunsthistorie.

Kilde: [Anna Ancher, maler | lex.dk](#)

Fødested: Skagen (Frederikshavn)

Virkested: Skagen (Frederikshavn) og København (København)

Offentlig høring: 35

Anne Marie Carl Nielsen

Anne Marie Carl Nielsen (1863-1945) voksede op på en gård, hvor hun tidligt udviklede et bemærkelsesværdigt talent for at modellere dyrefigurer. Trods familiens modstand fulgte hun sin kunstneriske ambition og flyttede til København for at blive elev hos August Saabye, og som 23-årig debuterede hun og cementerede sit talent, da hun i 1887 vandt Neuhausens Præmie for gruppen "Thor med Midgaardsormen". Inspiration hentede hun i udlandet, hvor hun lod sig påvirke af tidens nyeste kunstneriske strømninger. I 1891 giftede hun sig med komponisten Carl Nielsen, men karrieren forblev det afgørende element i hendes liv, idet hun i lange perioder arbejdede i udlandet, mens mand og børn blev derhjemme. Hun har lavet dørene til Ribe Domkirke, statuen af Dronning Dagmar i Ribe og statuen af dronning Margrete 1. i Roskilde, men hendes nok mest kendte og betydningsfulde bidrag er rytterstatuen af Christian 9., der blev opstillet på

Christiansborg Slots Ridebane i 1927, og som gjorde hende til den første kvinde i verden, der har skabt et kongelig ryttermonument. Stilistisk var hun kendt for sin naturalisme, hvor hun ofte bevarede et spontant og energisk skitsepræg i de færdige værker. Hun var desuden medstifter af Kvindelige Kunstneres Samfund, og modtog en række præmier og udmærkelser, bl.a. Thorvaldsens medalje.

Kilde: [Anne Marie \(Carl\) Nielsen, billedhugger | lex.dk](#)

Fødested: Tygesminde, Sønder Stenderup (Kolding).

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 63

Franciska Clausen

Franciska Clausen (1899-1986), dansk modernistisk og abstrakt maler, voksede op i en velhavende, kultiveret familie i Aabenraa og studerede kunst i Tyskland, herunder på det senere Bauhaus. Hun søgte også uddannelse ved Kunstakademiet i København, men vendte tilbage til Tyskland, hvor hun blev påvirket af avantgardekunsten. I 1924 flyttede hun til Paris for at studere under Fernand Léger, og hun blev en af hans bedste elever og en central figur i den moderne kunstscene. Hun var en del af den internationale kunstgruppe Cercle et Carré, der havde til formål at fremme abstrakt kunst. På grund af økonomiske problemer vendte hun i 1932 tilbage til Danmark, hvor hendes abstrakte kunst ikke fik anerkendelse. I de efterfølgende år arbejdede hun primært som naturalistisk portrætmaler for at tjene til livets ophold. Men interessen for hendes modernistiske værker voksede i 1950'erne, hvor hun genoptog sit abstrakte arbejde og opnåede endelig anerkendelse.

Kilde: [Franciska Clausen, maler | lex.dk](#)

Fødested: Aabenraa (Aabenraa)

Virkested: Aabenraa og Brundlund Slot (Aabenraa), Trapholt (Kolding)

Offentlig høring: 39

Sonja Ferlov Mancoba

Sonja Ferlov Mancoba (1911-1984), billedhugger, begyndte sin karriere i 1930'ernes surrealistiske miljø som medstifter af kunstnergruppen Linien, og hendes kunst var præget af en dyb humanisme med inspiration fra ikke-vestlig kunst. I Paris lærte hun af Alberto Giacometti og fandt stor inspiration på Musée de l'Homme.

Leonora Christina

Hendes skulpturer, ofte abstrakte og organiske, fokuserede på temaer som fællesskab, samhørighed og menneskets indre kampe. I efterkrigstiden blev hun gift med den sydafrikanske kunstner Ernest Mancoba, med hvem hun delte et stærkt æstetisk fællesskab, og blev tæt knyttet til Cobra-miljøet. Hendes kunstneriske opblomstring fandt sted i Paris fra 1961, hvor hun skabte flere hovedværker, herunder "Effort commun" (Fælles bestræbelse). Hendes filosofi om, at "ingen skaber alene", er et centralt element i eftermælet.

Kilde: [Sonja Ferlov Mancoba - Billedhugger - Liv og karriere - Lex](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Odense (Odense), Gudhjem (Bornholm),

Rørvig (Odsherred), Kattinge (Roskilde)

Offentlig høring: 14

Kirsten Justesen

Kirsten Justesen (født 1943) er en markant dansk billedkunstner, feminist og scenograf uddannet fra Kunstakademiet i 1975, hvis karriere er præget af aktivisme. Hun var en medstifter af Rødstrømpebevægelsen og Kanonklubben fra 1960'erne, hvilket gjorde hende til en central skikkelse i tidens feministiske og kunstneriske opbrud. Hendes karriere er da også tæt knyttet til det aktivistiske virke, og de kunstneriske bidrag har defineret feministisk kunst i Danmark. Hun har også haft stor indflydelse på teaterverdenen, idet hun opbyggede scenografuddannelsen ved Statens Teaterskole fra 1985 til 1990. Derudover har hun skabt scenografi til omkring 50 forestillinger i ind- og udland. I 2024 indviedes hendes betydelige monument for Grevinde Danner, der hylder kvindekamp og social arv i det offentlige rum.

Kilde: [Kirsten Justesen - Dansk billedkunstner - Karriere - Lex](#) og [Kirsten Justesen, billedhugger | lex.dk](#)

Fødested: Odense (Odense)

Virkested: København (København), Odense (Odense)

Offentlig høring: 2

Leonora Christina

Leonora Christina (1621-1698) var datter af kong Christian 4. og voksede op i en turbulent tid. Hendes ægteskab med rigshofmester Corfitz Ulfeldt i 1636 sikrede hende en prestigefyldt position som hoffets førstedame. Parret oplevede en

periode med storhed, men faldt i unåde efter Christian 4.'s død, hvilket førte til en flugt fra Danmark i 1651. Efter Ulfeldts død i 1664 blev Leonora Christina taget til fange og sad fængslet i Blåtårn i 22 år uden retssag. Det var under dette fangenskab, at hendes forfattervirksomhed for alvor tog form. Hendes mest berømte værk, Jammersminde, er en enestående, kunstnerisk skildring af hendes tid i fængsel. Skrevet til sine børn, er værket en spirituel martyrfortælling, hvor hun ser sine lidelser som guddommelige prøvelser. Derudover skrev hun en selvbiografi på fransk, der var en tendentiøs forsvarstale for sig selv og sin mand. Hun forfattede også Hæltinders Pryd, en samling biografier om berømte kvinder. Hendes forfatterskab er et vidnesbyrd om en stærk og kompleks personlighed, der brugte sproget til at håndtere og give mening til sin dramatiske skæbne.

Kilde: [Leonora Christina, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Frederiksborg Slot (Hillerød)

Virkested: Dalum Kloster (Odense), København (København), Korsør (Slagelse), Hammershus (Bornholm), Holckenhavn (Nyborg) og Maribo Kloster (Lolland)

Offentlig høring: 5

Thomasine Gyllembourg

Thomasine Gyllembourg (1773-1856) var en fremtrædende forfatter i midten af 1800-tallet. Hun debuterede som 53-årig og blev en pioner inden for den hverdagsrealistiske roman i Danmark. Hendes værker, som ofte behandlede det borgerlige familieliv, moralske normer og kønsroller, blev læst af mange. Hun skrev 25 fortællinger og fire dramaer, som alle blev udgivet anonymt under pseudonymet "Forfatteren af En Hverdags-Historie". Hendes liv var præget af personlige erfaringer, som hun integrerede i sit forfatterskab. Efter en tidlig skilsmisse og et andet ægteskab boede hun senere sammen med sin søn, Johan Ludvig Heiberg, og hans hustru Johanne Luise Heiberg. Gyllembourg beskyttede sin anonymitet omhyggeligt, og først efter hendes død blev hendes forfatterskab offentligt anerkendt. Hendes bidrag til litteraturen var betydeligt, idet hun åbnede for en litterær beskrivelse af privatlivet og kvindernes rolle i hjemmet, og værkerne, som også blev oversat til flere sprog, var med til at forme en ny litterær identitet for kvinder.

Kilde: [Thomasine Gyllembourg, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: Nyhavn (København), Bakkehuset (Frederiksberg), Ruhedal (Sorø)

Offentlig høring: 11

Mathilde Fibiger

Mathilde Fibiger (1830-1872) var forfatter, telegrafist og kendt som den første betydningsfulde forkæmper for kvinders frigørelse i Danmark. I 1851 udgav hun sin debutroman, Clara Raphael, Tolv Breve, der skabte stor debat, kendt som "Clara Raphael-fejden". Romanen satte fokus på kønnenes ulige stilling og kvinders manglende udviklingsmuligheder. Hun udgav yderligere to romaner, En Skizze efter det virkelige Liv i 1853 og Minona året efter, men de modtog en del kritik, og hun opgav derefter forfatterskabet. I 1866 blev Mathilde Fibiger den første kvindelige statstjenestemand i Danmark, og hun arbejdede som telegrafist i Helsingør, Nysted og Aarhus, hvor hun døde. Hendes arbejde banede vejen for andre kvinder i det offentlige ansættelsessystem. Hun kæmpede for kvinders ret til at udvikle deres egen identitet uafhængigt af manden, og hendes tanker dannede grundlag for senere feministiske bevægelser i Danmark.

Kilde: [Mathilde Fibiger, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Maltrupgård (Guldborgsund),

Rønnebæksholm (Næstved), Helsingør (Helsingør), Nysted (Guldborgsund) og

Aarhus (Aarhus)

Offentlig høring: 23

Erna Juel-Hansen

Erna Juel-Hansen (1845-1922) var en dansk pædagog og forfatter, der gik nye veje under det moderne gennembrud. Hun blev uddannet i Berlin, inden hun i 1871 grundlagde Danmarks første børnehave. Siden åbnede hun senere et gymnastikinstitut for kvinder. Hun introducerede desuden reformdragten i Dansk Kvindesamfund, hvor hun var aktiv, indtil hun meldte sig ud i protest over, at samfundet ikke støttede kvinders valgret. Hun var derefter medstifter af Kvindevalgretsforeningen og desuden politisk aktiv i Københavns liberale Vælgerforening, og deltog aktivt i den offentlige debat om kvinders rettigheder.

Karin Michaëlis

Som forfatter skrev hun bl.a. en række romaner, som skildrer unge borgerpiger og voksne kvinders kampe, og hun analyserede splittelsen mellem traditionelle forventninger og moderne kvinders stræben efter selvstændighed. Hun lagde aldrig skjul på, at kvinder har en seksualitet, hvilket var radikalt, og hun portrætterede gerne kvinder der var ambitiøse, selvstændige, tjente deres egne penge, havde egen bolig og drømte om professionel anerkendelse. Hun var desuden oversætter af den russiske forfatter Fjodor Dostojevskijs forfatterskab og var således den, der introducerede ham i Danmark. Hun var tillige oversætter af samtidens svar på Kvinde kend din krop, nemlig bogen Hvad alle kvinder bør vide, der udkom i 1894.

Kilde: [Erna Juel-Hansen, lærer | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Hornbæk (Helsingør)

Offentlig høring: 8

Karin Michaëlis

Karin Michaëlis (1872–1950) etablerede sig tidligt som en af sin tids mest betydningsfulde danske forfattere. Hun opnåede sit første gennembrud med dagbogsromanen Barnet fra 1902, og hendes forfatterskab, der omfatter omkring 70 værker, kredser om kvinders og børns frigørelse fra undertrykkelse. Mest opsigtsvækkende var romanen Den farlige Alder fra 1910, der udfordrede tabuet om kvinders seksualitet efter overgangsalderen og blev solgt og filmatiseret internationalt. Hun var en mester i brev- og dagbogsgenren, hvilket gav hendes karakterers indre liv en unik dybde. Som internationalt anerkendt og storsælgende forfatter, især i Tyskland og Italien, engagerede hun sig i filantropi. Under Første Verdenskrig skrev hun reportager fra flygtningelejre, hospitaler og våbenfabrikker, der udkom i Politiken, og i 1930'erne tilbød hun husly til tyskere på flugt fra nazismen, herunder den tyske forfatter Bertolt Brecht. Selvom hun måtte flygte til USA i 1940, vendte hun efter krigen tilbage til Danmark. Da hun døde, var hun nærmest glemt, men efterlod sig et stort og progressivt forfatterskab.

Kilde: [Karin Michaëlis, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Randers (Randers)

Virkested: Thurø (Svendborg) og København (København)

Offentlig høring: 11

"To råd skal jeg give alle kvinder: at klippe håret af og at lære at køre automobil" skrev den 37-årige kaffeplantør Karen Blixen i januar 1923 i et brev til sin mor. "Disse to ting forandrer hele tilværelsen".

Karen Blixen

Karen Blixen (1885-1962) voksede op i et hjem præget af modsætningen mellem sin fars aristokratiske slægt og sin mors borgerlige familie. Efter en periode på Kunstakademiet, hvor hun studerede maleri, debuterede hun i 1907 med to tidsskriftsnoveller under pseudonym. I 1914 giftede hun sig med Bror Blixen-Finecke og flyttede til Kenya for at drive en kaffefarm. Men snart gik hendes ægteskab i stykker, og hun mødte sit livs kærlighed, Denys Finch Hatton. Eventyret endte i 1931 med Finch Hattons død og salget af farmen. Perioden i Afrika blev skelsættende og danner grundlag for en af hendes mest berømte bøger, *Den afrikanske Farm* fra 1937. Hendes litterære debutbog og gennembrud kom dog i 1934 med *Seven Gothic Tales*, udgivet under pseudonymet Isak Dinesen. Blixens forfatterskab er kendetegnet ved en storslået og lettere aristokratisk stil, og hun beskrev sig selv som historiefortæller. Hun var i samtiden en samlende figur for unge forfattere i kredsen omkring tidsskriftet *Heretica*, var i 1960 med til at stifte Det Danske Akademi, og står fortsat som en

af Danmarks største forfattere. Hun blev allerede i sin samtid et ikon i dansk kulturhistorie stærkt hjulpet på vej af de legendariske fotografier, hun fik taget af sig selv, og af evnen til at skabe en myte om sig selv. Hun havde et stort internationalt publikum og mange af hendes værker er filmatiseret.

Kilde: [Karen Blixen, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Rungstedlund (Hørsholm)

Virkested: Rungstedlund (Hørsholm)

Offentlig høring: 32

Tove Ditlevsen

Tove Ditlevsen (1917–1976) voksede op i et arbejdsmiljø på Vesterbro i København. Hendes barndom og turbulente privatliv blev en udtømmelig inspirationskilde for hendes forfatterskab. Hun debuterede tidligt med digtsamlingen Pigesind fra 1939, som hurtigt gjorde hende til et etableret navn. Tove Ditlevsen skrev primært om kvindelige erfaringer, angst og eksistentiel splittelse med en unik, ligefrem stil. Selvom hendes form var traditionel og ofte rimende, var indholdet dybt moderne. Hendes forfatterskab er kendetegnet ved en række stærke værker, herunder romanen Barndommens gade fra 1943, der skildrer hendes opvækst, samt de senere, rå erindringsværker, herunder Barndom og Ungdom fra 1967. Mesterværket Gift fra 1971 handler om hendes fire ægteskaber og misbrug, og blev en stor succes. Hun er stadig en af Danmarks mest læste og elskede forfattere.

Kilde: [Tove Ditlevsen, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Birkerød (Rudersdal)

Offentlig høring: 117

Inger Christensen

Inger Christensen (1935–2009) var en central skikkelse i dansk lyrik. Allerede hendes debut, digtsamlingen Lys fra 1962, blev anerkendt som et skelsættende bidrag til litteraturen. Hun blev for alvor et af det 20. århundredes poetiske hovedværker med udgivelsen af Det i 1969, som afspejlede ungdomsoprørets vildskab og længsel efter forandring. I 1981 udgav hun Alfabet, hvor hun beskrev både verdens skønhed og dens forfald, herunder truslen fra atombomben. Hendes sidste store værk var Sommerfugledalen fra 1991, som reflekterede over eksistensens dødelige vilkår. Inger Christensens værker spændte fra

modernistiske digte og romaner til essays og børnebøger. Hun modtog en række danske og internationale priser, herunder De Gyldne Laurbær, Det Svenske Akademis nordiske pris og Statens Kunstfonds livsvarige ydelse, og hun blev nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris to gange. I sin levetid blev hun oversat til 30 sprog, og hendes digtning har fundet vej til både gavlmaleries og Højskolesangbogen, ligesom Sommerfugledalen blev optaget i Kulturkanonen i 2006, som udtryk for, at hun bliver anset for at være en af vores største forfattere.

Kilde: [Inger Christensen, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Vejle (Vejle)

Virkested: København (København), Holbæk (Holbæk) og Knebel (Syddjurs)

Offentlig høring: 32

Suzanne Brøgger

Suzanne Brøgger (født 1944) debuterede i 1973 med essaysamlingen *Fri os fra kærligheden*, der var en stærk kritik af mænds dominans og af kernefamilien. Med en provokerende og sprogligt vital tone opfordrede hun til at frigøre erotikken fra snærende institutioner som ægteskab og monogami. Hendes selvbiografiske trilogi, der startede med *Creme fraiche* fra 1978, etablerede hende som en "erotisk opdagelsesrejsende" og en eksperimentator, der levede uden for de gængse kvindelige livsmønstre. Sidenhen foretog hun dog en revision af sit forfatterskab og sit livssyn, hvilket kulminerede i *Transparence* fra 1993, hvor hun reflekterede over myten om sig selv som "verdens frieste kvinde" og erkendte, at hun primært havde opfyldt andres forventninger. Brøgger er kendt for sin genreoverskridende stil, der blander fiktion, erindringer og essays, og for sin skarpe kulturkritik. Hendes værker afspejler de mentale brydninger i det 20. århundredes sidste årtier, fra ungdomsoprørets optimisme til en voksende pessimisme omkring samfundets forfald. Hun har modtaget en række priser herunder De Gyldne Laurbær, Rungstedlundprisen og Statens Kunstfonds livsvarige ydelse.

Kilde: [Suzanne Brøgger, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Løve (Kalundborg)

Offentlig høring: 10

Laura Aller

Laura Aller (1849–1917) var en banebrydende chefredaktør og medstifter af det succesrige forlag Carl Allers Etablissement. Hun voksede op i beskedne kår i København. I 1871 giftede hun sig med litografen Carl Aller, og Laura Aller viste sig at være en redaktionel begavelse, der forstod, hvad det brede publikum ønskede af læsestof. Sammen skabte de den frugtbare arbejdsdeling: Carl var teknikeren, og Laura var redaktøren. I 1874 udgav de opskriftsbladet Nordisk Mønster Tidende, senere kendt som Femina. Den helt store succes kom i 1877 med ugebladet Illustreret Familie-Journal, der senere blev til Familie Journalen. Laura Aller var drivkraften bag bladet, hvor hun både oversatte, skrev, og styrede regnskaber og ekspedition. Hun forvandlede forlaget til en moderne bladfabrik med eget papirfabrik og farvetryk. Hendes redaktionelle talent sikrede blade med en bred appel via en blanding af underholdning, oplysning, politisk stof og nationale reportager. Hendes indsats bidrog til at lære den brede befolkning at læse, og hun formåede at knytte kendte forfattere til forlaget.

Kilde: [Laura Aller, chefredaktør | lex.dk](https://lex.dk/Laura_Aller,_chefredaktør)

Fødested: København (København)

Virkested: København og Valby (København) samt Sophienholm (Lyngby-Taarbæk)

Offentlig høring: 0

Note: Foreslået af Dansk Erhverv

Emma Gad

Emma Gad (1852–1921) var en fremtrædende dramatiker, organisator, redaktør, journalist og forfatter. Hun var økonomisk uafhængig og begyndte fra midten af 1880'erne at tjene penge som dramatiker. Hun debuterede anonymt på Det Kgl. Teater i 1886 og udgav frem til 1916 i alt 18 lystspil og dramaer, og gennem sin dramatik satte hun tidens aktuelle problemer under debat. I eftertiden er hun primært blevet kendt for etikettehåndbogen Takt og Tone fra 1918, der med glimt i øjet beskriver den ædle kunst at omgås. I sin samtid var hun

Emma Gad

dog især kendt som flittig dagbladsskribent for Politiken og som redaktør for Dametidende, hvormed hun introducerede familie- og forbrugsstoffet i dagbladsverdenen, og for sin organisatoriske indsats inden for kvinde- og kulturarbejde. Hun var en drivende kraft bag Kvindernes Udstilling i 1895, hvis overskud gik til projekteringen af Kvindernes Bygning. Hendes måske mest betydelige bedrift var grundlæggelsen af Danske Dramatikeres Forbund i 1906, det første af sin art i Norden, og hun bestred selv hvervet som formand fra 1914 til sin død.

Kilde: [Emma Gad, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 17

Ingeborg Andersen

Ingeborg Andersen (1887-1960) var en dansk forlagsdirektør, der satte et markant præg på Gyldendal. Efter en akademisk uddannelse i engelsk, studerede hun i Oxford og London og arbejdede efterfølgende som oversætter. I 1921 blev hun ansat hos Gyldendal, hvor hun hurtigt viste talent for både litteratur og forlagsdrift. Hun avancerede til leder af oversættelses- og børnebogsafdelingen og senere til chef for forlagets danske afdeling. Forfatterne søgte mod hende på grund af hendes forstående og hjertelige væremåde og hendes smittende latter. I 1936 blev hun underdirektør og i 1940 enedirektør for forlaget under vanskelige forhold. Under Anden verdenskrig udviste hun fasthed og mod, da hun afviste tysk indflydelse på forlagets udgivelsespolitik. Hun bidrog desuden til at forbedre samarbejdet mellem Gyldendal og andre forlag. Ingeborg Andersen var en af de første kvinder, der blev udnævnt til ridder af Dannebrog, og ved sin fratrædelse i 1954 blev hun som en sjælden gestus udnævnt til æresmedlem af Dansk Forfatterforening.

Kilde: [Ingeborg Andersen - Dansk Biografisk Leksikon | Lex](#)

Fødested: Fredensborg (Fredensborg)

Virkested: København (København) og Hørsholm (Hørsholm)

Offentlig høring: 0

Hanne Reintoft

Hanne Reintoft (1934-2025) var en markant socialrådgiver, politiker og radiojournalist, kendt for sit utrættelige arbejde for samfundets svageste. Hun voksede op i et turbulent hjem og uddannede sig til socialrådgiver. Reintoft

havde en omskiftelig politisk karriere. Hun var medlem af tre partier: Socialistisk Folkeparti, Venstresocialisterne og Danmarks Kommunistiske Parti. Hun blev i 1968 Danmarks første kvindelige gruppeformand i Folketinget for Venstresocialisterne, men i 1976 forlod hun politik for at hellige sig arbejdet som socialrådgiver. I den stilling var hun meget kritisk over for stærkt hierarkiske systemer og kæmpede for at ændre nedladende holdninger over for medborgere. Hun var med til at stifte Mødrehjælpen af 1983, hvor hun var daglig leder. Men hendes mest populære bidrag var som vært på radioprogrammet *Hvad er min ret, og hvad er min pligt?*, hvor hun gav råd om sociallovgivning og nåede ud til et stort publikum. For sit arbejde på programmet modtog hun Cavlingprisen.

Kilde: [Hanne Reintoft, socialrådgiver | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Glostrup (Glostrup) og Frederiksberg (Frederiksberg)

Offentlig høring: 60

Tine Bryld

Tine Bryld (1939–2011) var socialrådgiver, forfatter og radiojournalist, kendt for sit store engagement i forholdene for udsatte børn og i unges liv. Hendes mest betydningsfulde bidrag var radioprogrammet *Tværs*, som hun startede i 1972 og fortsatte med i årtier. Her rådgav hun unge lyttere om alt fra stoffer og seksualitet til identitet og familieproblemer, hvilket skabte et unikt og åbent forum. Udover sit radioprogram, var Tine Bryld en produktiv forfatter. Hun skrev både faglitterære bøger og en række populære ungdomsromaner, som ofte tog fat på svære og tabubelagte emner. Hendes forfatterskab, der blandt andet tæller den berømte trilogi om pigen Liv, gjorde komplekse problematikker tilgængelige for et ungt publikum. Gennem hele sit liv arbejdede hun også med socialt arbejde og græsrodsarbejde. Hun var med til at stifte De Unges Rådgivning og var en vigtig stemme i debatten om Christiania, hvor hun oprettede en rådgivning for beboerne og fungerede som konsulent for Socialministeriet.

Kilde: [Tine Bryld, forfatter | lex.dk](#)

Fødested: Frederiksberg (Frederiksberg)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 80

Lise Nørgaard

Lise Nørgaard (1917-2023) var en markant skikkelse i dansk presse og kulturliv, kendt for sin skarpe pen og sin udsøgte humor. Hun begyndte sin karriere som journalist på Roskilde Dagblad, og brød i 1949 igennem som en af de få kvindelige journalister på Politiken. I sine erindringsbøger skildrede hun sin opvækst og kamp for at opnå et selvstændigt erhverv. Senere blev hun medredaktør på ugebladet Hjemmet, og hun var en hyppig bidragsyder til satiriske radioserialer og tv-programmer. Hendes største og mest ikoniske bidrag var dog som skaber af tv-serien Matador. Hun udviklede idéen og var hovedforfatter på serien, der skildrer livet i den fiktive by Korsbæk. Matador blev en af de største danske tv-succeser nogensinde. Serien, der undertiden havde over tre millioner seere pr. afsnit, hvilket aldrig siden er overgået, er et varigt bidrag til dansk kulturhistorie.

Kilde: [Lise Nørgaard, journalist | lex.dk](#)

Fødested: Roskilde (Roskilde)

Virkested: København (København), Humlebæk (Fredensborg) og "Korsbæk", Bakken (Gentofte)

Offentlig høring: 41

Johanne Luise Heiberg

Johanne Luise Heiberg (1812-1890) var en af Danmarks største skuespillere og en central skikkelse i den danske guldalder. Hun blev født i fattige kår som datter af et tysk-jødisk indvandrerpar. Hendes talent for dans og skuespil blev opdaget tidligt, og hun blev elev ved Det Kongelige Teater. Her slog hun igennem som ung skuespiller i 1826 i vaudevillen Aprilsnarrene, skrevet af hendes senere ægtemand, Johan Ludvig Heiberg. Parret blev gift i 1831, deres hjem blev en intellektuel og kunstnerisk salon, og hun blev en muse for tidens førende forfattere, som skrev roller til hende. Johanne Luise Heiberg var en alsidig skuespiller, der mestrede både lystspil og tragedie. Hun var kendt for sin stærke mimik og præcise gestik, og hendes skuespil var en blanding af livsglæde og intensitet. Senere i livet fungerede hun også som instruktør ved Det Kongelige Teater. Hun udgav desuden sin selvbiografi, Et Liv gjenoplevet i Erindringen, som er et væsentligt værk i dansk teaterhistorie.

Kilde: [Johanne Luise Heiberg, skuespiller | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Aalborg (Aalborg)

Offentlig høring: 7

Betty Nansen

Betty Nansen (1873-1943) var skuespiller, instruktør og teaterdirektør. Som barn turnerede hun med sine forældre, der begge var skuespillere. Hun fik sit gennembrud i 1893 på Casino, hvor hun imponerede med sin virtuositet. I 1896 befæstede hun sin stjernestatus i rollen som Kameliadamen og blev en af landets største skuespillerstjerner på scenen og hyldet for at skabe et nyt kvindeideal, der kompromisløst fulgte sit hjerte, hvilket ofte provokerede publikum. Derefter kastede hun sig i en periode over filmen. Hun spillede 10 hovedroller for Nordisk Film fra 1913-14 og fik derpå en filmkontrakt i USA og havde hovedrollen i yderligere fem film. Derefter vendte hun hjem igen og købte i 1917 Alexandrateatret og omdøbte det til Betty Nansen Teatret, og hun gjorde som teaterdirektør, instruktør og skuespiller det til et af Københavns førende

Asta Nielsen

litterære teatre med både klassiske og moderne værker. Hun fik som leder og instruktør stor betydning for flere generationer af skuespillere.

Kilde: [Betty Nansen, skuespiller | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Frederiksberg (Frederiksberg)

Offentlig høring: 2

Asta Nielsen

Asta Nielsen (1881-1972) var en af stumfilmens største stjerner og en pioner inden for filmkunsten. Hun indledte karrieren på teatret, men forlod scenen i 1910 efter gennembruddet i filmen Afgrunden. Den markerede et afgørende skridt i udviklingen af filmen som selvstændig kunstart, da hendes subtile skuespil og filmens mulighed for at komme tæt på stod i kontrast til teatrets. Efter gennembruddet flyttede hun til Tyskland, hvor hun blev en internationalt anerkendt stjerne. Hun blev især kendt for sine roller i melodramaer, hvor hun portrætterede stærke, lidenskabelige kvinder, der gik tragiske skæbner i møde. Asta Nielsen var en selvstændig kvinde, der i både sit privatliv og sin karriere gik sine egne veje. Hun oprettede sit eget produktionsselskab og var med til at forme sine roller. I 1936, da tonefilmen ikke passede til hende og nazismen var på fremmarch, vendte hun tilbage til Danmark.

Kilde: [Asta Nielsen, skuespiller | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Frederiksberg (Frederiksberg)

Offentlig høring: 26

Emilie Sannom

Emilie Sannom (1886-1931) var en dansk skuespiller og Danmarks førende stuntkvinde. Hun startede sin karriere som barneskuespiller på Dagmar-teatret, hvor hun optrådte med den senere verdensstjerne Asta Nielsen. I 1908 debuterede hun på det nye filmmedie og medvirkede i omkring 85 stumfilm. Hun blev især kendt som "Danmarks vovehals nummer ét" for sine dristige stunts i film som Dødsridtet og Ballon-Eksplosionen, hvor hun udførte vilde bil- og motorcykelscener samt balanceakter uden en stand-in. Da filminteressen svandt, vendte hun tilbage til teater og revy, men hendes passion for spænding førte hende til flyvning og luftakrobatik. Hun udførte opvisninger, hvor hun i

Emilie Sannom

sidste øjeblik udløste sin faldskærm. Den farlige passion kostede hende livet. Under en opvisning i 1931 udløstes hendes faldskærm ikke, og hun styrtede i døden.

Kilde: [Emilie Sannom, skuespiller | lex.dk](https://lex.dk/skuespiller/Emilie_Sannom)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Grenå (Norddjurs)

Offentlig høring: 14

Astrid Henning-Jensen

Astrid Henning-Jensen (1914-2002) var en toneangivende dansk filminstruktør, skuespiller og manuskriptforfatter. Hun begyndte sin karriere som skuespiller, men blev i 1940'erne assistent for sin mand, instruktøren Bjarne Henning-Jensen, som hun også samarbejdede med. Parret fik internationalt gennembrud med filmen Ditte Menneskebarn fra 1946. I 1951 startede hun sin solokarriere som instruktør med filmen Kranes konditori, og hun blev snart kendt for sine

humanistiske film, der ofte behandlede tabubelagte emner. Hendes film, herunder børnefilm som *Paw* fra 1959, opnåede international anerkendelse, og *Paw* blev nomineret til en Oscar for bedste udenlandske film og anerkendt for sin behandling af racisme. I en relativt høj alder opnåede hun i 1978 sit andet folkelige gennembrud med filmen *Vinterbørn*. Filmen, der behandlede kvindesolidaritet og etiske spørgsmål, vandt en Sølvbjørn i Berlin. Hun instruerede også den succesfulde filmatisering af Tove Ditlevsens selvbiografi, *Barndommens gade* fra 1986 og betragtes som en af Danmarks største filminstruktører.

Kilde: [Astrid Henning-Jensen, instruktør | lex.dk](https://www.lex.dk)

Fødested: Frederiksberg (Frederiksberg)

Virkested: Frederiksberg (Frederiksberg) og København (København)

Offentlig høring: 0

Alice O'Fredericks

Alice O'Fredericks (1900-1968) var en pioner inden for dansk film som instruktør og virksomhedsejer. Hun blev født i Sverige, men flyttede som barn til København. Hendes vej ind i filmbranchen begyndte som sekretær. I 1934 debuterede hun som instruktør, den første kvindelige filminstruktør i Danmark, og hun endte med at instruere over 70 film. Hendes karriere var især præget af et mangeårigt samarbejde med Lau Lauritzen jun., der medvirkede til en række lystspil og komedier. *De røde heste* fra 1950, som hun instruerede, blev dansk films største publikumssucces. Senere instruerede hun den populære *Far til fire*-serie og en række Morten Korch-film, som cementerede hendes ry som folkekunstner. Selvom hun primært

Alice O'Fredericks

er kendt for folkekomedier, lavede hun også seriøse dramaer, som f.eks. Det brændende Spørgsmål om fri abort og Vi vil ha et barn, der vandt en guldmedalje i Venedig. Hendes film tog ofte fat på kvinders livsvilkår og socialrealistiske emner.

Kilde: [Alice O'Fredericks, instruktør | lex.dk](#)

Fødested: Sverige

Virkested: København (København) og Lyngby (Gladsaxe)

Offentlig høring: 7

Bodil Kjer

Bodil Kjer (1917-2003) var en af dansk teaters og dansk films største skuespillere i efterkrigstiden. Hun uddannede sig på Det Kongelige Teaters elevskole, hvor hun også fik sit gennembrud. Hun formåede som ingen anden at forene modsætninger i sit skuespil, idet hun med sin unikke kombination af komik og tragedie, jordbunden ligefremhed og kølig elegance, erotik og blufærdighed, skabte komplekse og dybe karakterer. Hendes karriere spændte over flere årtier med prominente roller på både Det Kongelige Teater og Det Ny Teater. Hun havde stor succes i moderne dramatik, hvor hun ofte portrætterede den lidelsesfulde og angste kvinde i kamp med sig selv. Bodil Kjer blev også en anerkendt filmskuespillerinde. I 1948 modtog hun den første Bodil-pris for sin rolle i Soldaten og Jenny, og hun blev tildelt yderligere to priser i løbet af sin karriere. Den årlige filmpris er opkaldt efter hende og skuespilleren Bodil Ipsen. I de sidste år af sit liv optrådte hun i teaterforestillinger, film og tv-serier, hvor hun stadig formåede at forny sig og bevare sin status som en af Danmarks mest respekterede skuespillere.

Kilde: [Bodil Kjer, skuespiller | lex.dk](#)

Fødested: Odense (Odense)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 10

Jytte Abildstrøm

Jytte Abildstrøm (1934-2025) var en markant dansk skuespiller, instruktør og teaterleder. Hun debuterede professionelt i 1957 og blev hurtigt en efterspurgt revyskuespillerinde i bl.a. Cirkusrevyen. I 1961 oplevede hun et dukketeater i London, hvilket inspirerede hende til at starte sit eget dukke- og børneteater i 1964. Hun blev for alvor kendt i Danmark som den enlige mor i tv-serien Sonja i

Saxogade fra 1968 produceret af Nordisk Film for DR. I 1970 lejede hun og en kreds af ligesindede komiske kolleger teatret Riddersalen og opførte parodifarcen Svend, Knud og Valdemar. Lejemålet udviklede sig til den selvejende institution Jytte Abildstrøms Teater/Riddersalen, som hun drev i 40 år. Riddersalen blev hendes base for et kreativt fællesskab og et markant børneteater, der holdt fast i folkeeventyr og fantasien frem for tidens socialrealisme. Hendes utraditionelle initiativer som teaterleder og hendes unikke stil på scenen gjorde hende til en ildsjæl og kultfigur i dansk scenekunst. Sideløbende markerede hun sig i mere end 30 år som en dybt engageret miljøforkæmper og klimaaktivist.

Kilde: [Jytte Abildstrøm, skuespiller | lex.dk](#) og [Jytte Abildstrøm – Dansk skuespiller og teaterleder – Lex](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Frederiksberg (Frederiksberg)

Offentlig høring: 20

Ghita Nørby

Ghita Nørby (født 1935) er en af Danmarks mest markante og alsidige skuespillere med en karriere, der strækker sig over mere end 60 år. Hun debuterede på Det Kongelige Teater i 1954 og blev hurtigt kendt for sine roller som den unge, uskyldige pige. I 1960'erne brød hun fri af rollen og etablerede sig som en karacterskuespiller med stor psykologisk dybde og styrke. Hendes talent spænder over teater, film og tv. På teatret har hun især udmærket sig i stærke kvinderoller, eksempelvis i Molières Misanthropen og Schillers Maria Stuart. Hendes evne til at skabe flersidede karakterer med stor autoritet har gjort hende til en af sin generations største. For et bredere publikum er hun især kendt for sin rolle som Ingeborg Skjern i tv-serien Matador. Andre væsentlige filmpræstationer inkluderer roller i Dansen med Regitze og Stille hjerte, som begge indbragte hende Bodilpriser.

Kilde: [Ghita Nørby – Dansk skuespiller – Læs om karrieren – Lex](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 8

Liva Weel

Liva Weel

Liva Weel (1897-1952) var skuespiller og sanger, og blev kendt som en af sin tids førende revy- og visekunstnere. Hun udviste tidligt et stort musikalsk talent, hvilket førte til en klassisk sanguddannelse. Hendes debut i revyens verden i 1917 blev starten på en strålende karriere, og hun blev hurtigt en stjerne på Scala Teatret i København. Liva Weel var berømt for sin unikke evne til at kombinere en smuk sangstemme med et særligt komisk talent og en djærv, københavnsk vitalitet. Hun arbejdede sammen med tidens største kunstnere, herunder komponisten Kai Normann Andersen og forfatteren Poul Henningsen (PH). PH skrev en række sange til hende, som i dag betragtes som klassikere, herunder "Man binder os på Mund og Haand", som hun gjorde berømt under Besættelsen. Hendes filmkarriere var begrænset, men de tilhørende sange gjorde hendes kunst kendt for et bredere publikum og etablerede hende som en af dansk teater- og filmhistories mest elskede personligheder.

Kilde: [Liva Weel, skuespiller | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Odder (Odder) og Nykøbing F. (Guldborgsund)

Offentlig høring: 14

Raquel Rastenni

Raquel Rastenni (1915-1998) var en sangerinde, der med sin varme og humor blev kendt som "Danmarks glade stemme". Hun blev født af russisk-jødiske forældre og begyndte sin karriere som danser i 1930'erne, før hun skiftede til sang. I 1938 havde hun sin radiodebut, og hun blev hurtigt en populær jazz- og refrænsangerinde. Under Besættelsen måtte hun flygte til Sverige i 1943, hvor hun fortsatte med succes. Efter krigen vendte hun tilbage til Danmark og indspillede en lang række populære sange, herunder "Heksedansen" og "Hele ugen alene". I 1958 vandt hun det danske Melodi Grand Prix med "Jeg rev et blad ud af min dagbog" og repræsenterede Danmark ved Eurovision Song Contest. Hendes popularitet var enorm, og hun blev den første danske kunstner, der modtog en guldplade for en million solgte grammofonplader.

Kilde: [Rachel Rastenni, sanger | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Helsingør (Helsingør)

Offentlig høring: 0

Else Marie Pade

Else Marie Pade (1924–2016) var en dansk komponist, modstandskvinde og en pioner inden for elektronisk musik. Under Besættelsen var hun aktiv i modstandsbevægelsen og blev interneret i Frøslevlejren. Et kz-syndrom forhindrede hende i at blive pianist, og i stedet begyndte hun at studere komposition. Hun fandt sit rette udtryk i den elektroniske musik og blev den første danske komponist, der eksperimenterede med genren. I 1954 skabte hun sin første konkrete lydkomposition, "En dag på Dyrehavsbakken", der blev produceret for det nye tv-medie på Danmarks Radio. Pade var ansat på Danmarks Radio, hvor hun formidlede den nye, elektroniske musik og underviste sig selv i teknologien. I 1958 var hun med til at stifte foreningen Aspekt for tidens eksperimenterende kunstnere og hun opgav sin faste stilling i radioen for at

komponere, og hun arbejdede sideløbende med musikterapi. Hendes bidrag til den danske musikscene var skelsættende og har cementeret hendes plads som en pioner.

Kilde: [Else Marie Pade, modstandskvinde | lex.dk](#)

Fødested: Aarhus (Aarhus)

Virkested: Aarhus (Aarhus), Frøslevlejren (Aabenraa) og København (København)

Offentlig høring: 49

Anne Linnet

Anne Linnet (født 1953) er komponist, sanger og forfatter, og en af de mest indflydelsesrige skikkelser i dansk rock- og populærmusik. Allerede som 16-årig optrådte hun med eget materiale. I 1974 var hun medstifter af kvindeggruppen Shit og Chanel, der blev en forgrundsfigur i den danske kvindemusikbevægelse i 1970'erne. Hun var desuden den første kvinde, der gennemførte et studium med komposition som hovedfag ved et dansk konservatorium. Siden har hun udgivet en lang række succesfulde soloplayer, bl.a. Kvindesind fra 1977, baseret på Tove Ditlevsens digte. I 1980 dannede hun Anne Linnet Band med Sanne Salomonsen og Lis Sørensen, som opnåede stor kommerciel succes. Senere skabte hun gruppen Marquis de Sade, som vakte opsigt med sit sadomasochistiske tema. Hendes musikalske spændvidde er stor, og hun har også komponeret klassiske værker og musicals. Hendes uortodokse, men umiskendelige stil har gjort hende til en sand fornyer i dansk musik.

Kilde: [Anne Linnet, komponist | lex.dk](#)

Fødested: Aarhus (Aarhus)

Virkested: Aarhus (Aarhus) og København (København)

Offentlig høring: 11

Natasja Saad

Natasja Saad (1974-2007), også kendt som Natasja og Lille T, var en indflydelsesrig dansk rapper, sanger og sangskriver. Hun indledte sin karriere i en meget ung alder som vokalist inden for hiphop, samt de jamaicanske genrer reggae og dancehall, og skilte sig tidligt ud med sin evne til at mestre den krævende jamaicanske stil 'toasting' eller vokal improvisering. I sin levetid opnåede hun en vis popularitet i Jamaica for sit talent inden for de jamaicanske

Susanne Lindberg, ca. 1895

musikgenrer, men omkom i en trafikulykke i Jamaica i 2007. Hendes store gennembrud i Danmark kom posthumt med debutalbummet *I Danmark er jeg født* fra samme år. Albummet viste hende som en kontant og stilsikker vokalist og tekstforfatter. I 2008 fulgte endnu et posthumt album, *Shooting Star*, baseret på efterladte optagelser, og hendes sang *Gi' mig Danmark tilbage* blev kendt af de fleste som et stærkt opgør med nationens tilstand. Hendes unikke position mellem den danske og den jamaicanske musikscene gjorde hende til en kultfigur efter sin død og til en vigtig skikkelse i dansk populærmusik.

Kilde: [Natasja \(1974-2007\) - Rapper, sanger og sangskriver - Lex](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 50

Susanne Lindberg

Susanne Lindberg (1871-1934) var en cykelrytter, der i 1890'erne opnåede international berømmelse. Hun studerede oprindeligt på Kunstakademiet for at blive maler. Cykelsport var på den tid en mandlig disciplin, men i 1895 sneg Lindberg sig ind til træning i Dansk Bicycle Club. Samme år deltog hun i sit første løb, hvor hun overraskende for mange blev nummer fem. I de følgende år konkurrerede hun på lige fod med mænd og vakte stor opsigt. Hendes største bedrift kom i 1897, da hun satte verdensrekord ved at tilbagelægge 1.000 km på 54 timer og 18 minutter. Løbet, der blev betalt af hendes forlovede, havde et hold af 25 pacere, som hjalp hende med at holde tempoet oppe. I 1899 stoppede Lindberg sin karriere, da hun giftede sig. Som det var typisk for kvindelige atleter på den tid, helligede hun sig herefter familielivet og fik syv børn. Hendes præstationer var et vigtigt bidrag til kvindefrigørelsen og beviste, at cykelsport ikke var skadeligt for kvinder, som det ellers blev hævdet.

Kilde: [Susanne Lindberg, cykelrytter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København), Kerteminde (Kerteminde), Esbjerg (Esbjerg) og Hvidovre (Hvidovre)

Offentlig høring: 0

Jenny Kammergaard

Jenny Kammersgaard

Jenny Kammersgaard (1918–1997) var en svømmer, der blev en national sensation inden for langdistancesvømning. I 1937 krydsede hun Kattegat på 29 timer, hvilket gjorde hende til en international berømt. Hendes præstation udfordrede datidens opfattelse af kvinders fysiske begrænsninger. Jenny Kammersgaard lærte først at svømme som 17-årig, men udviklede sig hurtigt til en fænomenal langdistancesvømmer, og hendes bedrifter, der blev bredt omtalt, gjorde hende til en folkekær figur. Hendes mest berømte svømmetur var dog krydsningen af Kattegat, hvor hun svømmede fra Sjællands Odde til Grenaa. Præstationen fulgte et tidligere forsøg, hvor en læge imod hendes vilje krævede at hun stoppede, og den cementerede hendes ry. Året efter svømmede hun den hidtil længste distance for en dansk svømmer: 110 km fra Gedser til Warnemünde på 40 timer. Senere krydsede hun også Den Engelske Kanal to gange, i 1950 og 1951, og svømmede i ekstremt koldt vand i 1970'erne.

Kilde: [Jenny Kammersgaard, svømmer | lex.dk](#)

Fødested: Horsens (Horsens)

Virkested: Horsens (Horsens), Langeland (Langeland), Korsør (Slagelse), Sjællands Odde (Odsherred), Gedser (Guldborgsund), Læsø (Læsø), Frederikshavn (Frederikshavn) og København (København)

Offentlig høring: 7

Ragnhild Hveger

Ragnhild Hveger (1920–2011) var en svømmer, der af avisen The Times fik tilnavnet "Den gyldne Torpedo". Hun var i perioden 1937–43 i en klasse for sig og beundret for sin glidende stil. Allerede som 15-årig vandt hun sølv ved OL i Berlin i 1936, og i løbet af sin karriere satte hun 44 verdensrekorder, hovedsageligt i crawl. I 1938 vandt hun tre guldmedaljer ved EM. Hendes karriere var præget af et stort forventningspres fra både forældre og omgivelser, og hun måtte som ung stille op til mange opvisninger for at finansiere Danmarks OL-deltagelse. Efter befrielsen i 1945 blev hun interneret på grund af hendes families nazistiske tilknytning og blev efterfølgende uglest i det danske svømmemiljø. Hun blev idømt en karantæne i Danmark, før hun kunne genoptage konkurrencer i 1950. I 1952 deltog hun i OL i Helsingfors og opnåede en femteplads. Hendes aktive karriere sluttede i 1954, hvorefter hun arbejdede som svømmelærer. I 1996 blev hun kåret til århundredets kvindelige sportsnavn i Danmark.

Kilde: [Ragnhild Hveger, svømmer | lex.dk](#)

Fødested: Nyborg (Nyborg)

Virkested: Helsingør (Helsingør) og København (København)

Offentlig høring: 2

Lis Hartel

Lis Hartel (1921-2009) var en dansk dressurrytter, der trodsede et alvorligt handicap. I 1944 blev hun ramt af polio, der gjorde hende lam fra knæet og ned. Lægerne mente, at hun aldrig ville komme til at ride igen, men med en stærk vilje genoptog hun træningen. Hendes imponerende comeback på den internationale scene gjorde hende til en inspiration. Hun vandt sølv ved OL i Helsingfors i 1952 – første gang kvinder deltog i dressur. Det blev en international sensation, og hun vandt endnu en sølvmedalje fire år senere i Melbourne. Hun vandt også uofficielt VM i 1954 og hele syv danske mesterskaber. Efter at hun stoppede sin konkurrencekarriere, blev hun en anerkendt træner. Lis Hartels præstationer øgede ridesportens popularitet og gav håb til personer med handicap. Hun var livet igennem deres forkæmper og brugte sine opvisninger til at indsamle penge til Poliofonden. I 1994 blev hun som den første fra Skandinavien optaget i The International Women's Sports Hall of Fame i New York.

Kilde: [Lis Hartel, rytter | lex.dk](#)

Fødested: København (København)

Virkested: København (København) og Hellerup (Gentofte)

Offentlig høring: 7

Susanne Augustessen

Susanne Augustesen (født 1956) er en af alletiders største kvindelige fodboldspillere, der især markerede sig som en målfarlig angriber. Som kun 15-årig blev hun en national helt, da hun scorede alle tre mål i Danmarks 3-0-sejr over Mexico i finalen ved det uofficielle VM i 1971. Hendes succes i turneringen sikrede hende en professionel kontrakt i Italien, hvor hun spillede i over 20 år. I Italien, hvor hun fik kælenavnet "Susy", var hun en stor stjerne og scorede over 600 mål i sin karriere. Hun vandt det italienske mesterskab seks gange og blev topscorer i Serie A hele otte gange. På trods af hendes enorme succes i udlandet, spillede Susanne Augustesen aldrig en officiel landskamp for Danmark, da hun blev professionel, før Dansk Boldspil-Union begyndte at anerkende kvindefodbold. Hun vendte tilbage til Danmark i 1996, og i 2017 blev hun optaget i Dansk Fodbolds Hall of Fame for sin enestående karriere og bidrag til sporten.

Kilde: [Susanne Augustesen - Dansk fodboldspiller - Karriere - Lex](#)

Fødested: Holbæk (Holbæk)

Virkested: Holbæk (Holbæk), Ballerup (Ballerup) og København (København)

Offentlig høring: 4

Anja Andersen

Anja Andersen (født 1969) er en af dansk håndbolds mest markante skikkelser. Hun var venstre back med en helt særlig skudstyrke og et kreativt, eksperimenterende spil. Som en central del af "de jernhårde ladies" vandt hun en række store titler, herunder VM-sølv i 1993, EM-guld i 1994 og 1996, OL-guld i 1996 og VM-guld i 1997. Hun spillede i alt 133 landskampe og scorede 725 mål. Anja Andersens karriere måtte stoppes tidligt i 1999 på grund af en hjertefejl. Herefter skiftede hun fokus til en succesfuld trænerkarriere, hvor hun ledte Slagelse FH til at vinde EHF-Cuppen i 2003 og Champions League hele tre gange i 2004, 2005 og 2007. Hendes unikke ledelsesstil og stærke personlighed gjorde hende til en markant figur også på sidelinjen.

Kilde: [Anja Andersen - Dansk håndboldspiller og -træner - Lex](#)

Fødested: Odense (Odense)

Virkested: Odense (Odense), Aalborg (Aalborg), Ikast (Ikast-Brandø), Viborg (Viborg), Slagelse (Slagelse) og København (København)

Offentlig høring: 16

Mary Thomas

Mary Thomas (1842-1905) blev født på Antigua og immigrerede i 1860'erne til Sankt Croix i Dansk Vestindien, hvor hun arbejdede på sukkerplantagerne. I oktober 1878 blev hun kendt som "Queen Mary" og indtog en ledende rolle i Fireburn-oprøret mod de umenneskelige arbejdsforhold, og var frontfigur i en oprørsgruppe, der stod bag brandstiftelse og plyndring af plantagerne. Efter at være blevet fanget, blev hun i 1880 dømt til døden, men straffen blev omstødt til livsvarigt fængsel. I juli 1882 blev Mary Thomas overført til Danmark, hvor hun afsonede i Kvindefængslet på Christianshavn i over fem år. I december 1887 blev hun sendt tilbage til Sankt Croix for at afsonde resten af straffen. Efter løsladelsen giftede hun sig og fortsatte sit liv som plantagearbejder. I dag mindes Queen Mary aktivt på Jomfruøerne og i Danmark som et symbol på modstand mod undertrykkelse.

Kilde: [Mary Thomas - Oprører i Fireburn-oprøret - Biografi - Lex](#)

Fødested: Antigua

Virkested: Sankt Croix (Dansk Vestindien) og København (København)

Offentlig høring: 180

Maren Splids

Maren Splids (1600-1641) var en velstående dansk borgerkone fra Ribe, der blev et af de mest kendte ofre for de danske hekseprocesser. I 1637 blev hun anklaget for trolddom af en misundelig skrædder, Didrik. Selvom hendes mand og hun selv kæmpede imod med et stærkt forsvar, blev sagen genoptaget på kongens befaling. Maren Splids blev arresteret og indsat i Blåtårn i København, hvor hun blev udsat for tortur. Under torturen tilstod hun, formentlig under pres, og angav også andre kvinder. I 1641 blev hun dømt skyldig af Kongens Retterting og brændt på bålet i Ribe. Hendes sag er et tydeligt eksempel på, hvordan en person kunne blive stemplet som heks. Maren Splids er i dag en symbolsk figur, der i nyere tid er blevet brugt i kvindekampen som et billede på fortidens kvindeundertrykkelse og kampen for retfærdighed.

Kilde: [Maren Splids | lex.dk](#)

Fødested: Grimstrup (Esbjerg)

Virkested: Ribe (Esbjerg) og København (København)

Offentlig høring: 19

Marie Grubbe

Marie Grubbe (ca. 1643 –ca. 1718) var en adelig kvinde, hvis liv brød med mange af samtidens normer. I 1660 giftede hun sig med Ulrik Frederik Gyldenløve, en uægte søn af kong Frederik 3. Ægteskabet var ulykkeligt, parret blev skilt og Marie mistede sin titel. Årsagen var utroskab, som i datiden kunne straffes med døden. I 1673 giftede hun sig så med adelsmanden Palle Dyre, men også dette ægteskab endte i skilsmisse, da hun indledte et forhold til kusken Søren Møller. På grund af skandalen blev hun arveløs og mistede sin sociale status. Hun giftede sig med sin store kærlighed og levede et liv i fattigdom – i sine sidste år med fattighjælp fra enkedronning Charlotte Amalie. Trods modgang fortalte hun Ludvig Holberg, at hun var mere lykkelig med Søren Møller end med sine første mænd. Marie Grubbes rolle er dog betydeligst som forbillede, idet hendes skæbne inspirerede forfattere som H.C. Andersen og J.P. Jacobsen. Hun blev gennem dem et ikon for kvindelig agens og modet til at følge sit eget hjerte.

Kilde: [Marie Grubbe | lex.dk](#)

Fødested: Ukendt

Virkested: Tjele (Viborg), Trinderup (Mariagerfjord), Møn (Vordingborg) og Grønsund Færgested (Guldborgsund)

Offentlig høring: 12

Lili Elbe

Lili Elbe (1882–1931), født Einar Wegener, var en dansk kunstmaler og en af de første personer i verden, der gennemgik en kønsskifteoperation. Efter at have giftet sig med kunstneren Gerda Wegener i 1904, begyndte Einar at stå model for hendes kvindeportrætter. I denne proces opdagede han sin egen identitet som kvinde og begyndte at leve som Lili Elbe. Parret flyttede til Paris i 1912, og Lili Elbe led af alvorlige selvmordstanker, men mødte i 1930 så den tyske læge Kurt Warnekros, som tilbød en kønsskifteoperation. Før operationen fik ægteparret annulleret deres ægteskab, fordi to kvinder ikke kunne være gift med hinanden. Lili Elbe gennemgik flere operationer og den danske stat

anerkendte kønsskiftet og indførte det i kirkebogen. Formålet med en af operationerne var at indoperere en livmoder. Hun døde af komplikationer i september 1931 og er i dag et vigtigt ikon for transkønnede, anerkendt for sin vilje til at risikere alt for at være tro mod sig selv. Hendes historie kendes bl.a. fra Hollywood-filmen "The Danish Girl" fra 2015.

Kilde: [Lili Elbe \(Einar Wegener\), 1882-1931 – Danmarkshistorien | Lex](#)

Fødested: Vejle (Vejle)

Virkested: Vejle (Vejle), København (København) og Aarhus (Aarhus)

Offentlig høring: 16

Lili Elbe malet af Gerda Wegener

Jutta Graae

Jutta Graae (1906-1991) var en dansk modstandskvinde, der under Anden Verdenskrig spillede en afgørende rolle i modstandsbevægelsen og Generalstabens Efterretningssektion. Hendes modstandsarbejde begyndte i 1940, hvor hun fungerede som kontakttled mellem sin svoger Ebbe Munck i Stockholm og officeren Volmer Gyth i København. Graae, der arbejdede i en sparekasse, brugte sin stilling til at formidle mikrofilm og penge til modstandsfolk. Hun var en del af den inderkreds, der havde kodeordet "Ligaen", og hendes hjem blev et vigtigt mødested for modstandsbevægelsens ledere. I september 1943 måtte hun flygte til Sverige, hvorfra hun fortsatte modstandsarbejdet. Senere, i 1944, blev hun sendt til London for at arbejde for den britiske efterretningstjeneste Special Operations Executive (SOE). Efter krigen arbejdede hun for Forsvarets Efterretningstjeneste. Hun omtales ofte som en af modstandsbevægelsens mest betydningsfulde på grund af hendes centrale rolle i efterretningsarbejdet for briterne, både før og under Besættelsen, og som repræsentant for den illegale forbindelse til Danmark.

Kilde: [Jutta Graae - Dansk modstandskvinde - Biografi - Lex](#)

Fødested: Hillerød (Frederiksborg)

Virkested: København (København)

Offentlig høring: 41

Jutta Graae, fotograferet under en test af et spionkamera

BILAG B: Top 100-liste (kort version)

Thyra Danebod (død 935)
Margrete 1. (1353-1412)
Dorothea (Dorothea af Brandenburg) (1430-1495)
Sophie (Sophie af Mecklenburg) (1557-1631)
Louise Danner (1815-1874)
Margrethe 2. (født 1940)
Nina Bang (1866-1928)
Marie Christensen (1871-1945)
Bodil Koch (1903-1972)
Matilde Bajer (1840-1934)
Kirsten Stallknecht (1937-2021)
Ritt Bjerregaard (1941-2023)
Pia Kjærsgaard (født 1947)
Helle Thorning-Schmidt (født 1966)
Bodil Begtrup (1903-1987)
Helga Pedersen (1911-1980)
Hanne Bech Hansen (1939-2016)
Bodil Nyboe Andersen (1940-2025)
Karen Jeppe (1876-1935)
Ruth Vermehren (1894-1983)
Lise-Lotte Rebel (født 1951)
Birgitte Thott (1610-1662)
Anna Hude (1858-1934)
Marie Krogh (1874-1943)
Inge Lehmann (1888-1993)
Arnarulunnnguaq (ca. 1896-1933)
Marie Hammer (1907-2002)
Lene Vestergaard Hau (født 1959)
Nielsine Nielsen (1850-1916)

Nielsine Nielsens Vej ved Bispebjerg Hospital

Nielsine Nielsens Vej

Danmarks første kvindelige læge (1850-1916)

Thit Jensen (1876-1957)
 Else Weiergang (1898-1985)
 Esther Ammundsen (1906-1992)
 Grete Olsen (1912-2010)
 Hanne Nielsen (1829-1903)
 Oluffa Dahlerup Brandt (1851-1945)
 Karen Volf (1864-1946)
 Elise Sørensen (1904-1977)
 Bitten Clausen (1912-2016)
 Dagmar Andreasen (1920-2006)
 Margit Brandt (1945-2011)
 Kristine Marie Jensen (1858-1923),
 Ingeborg Suhr Mailand (1871-1969)
 Birgitte Gøye (1511-1574)
 Natalie Zahle (1827-1913)
 Theodora Lang (1855-1935)
 Engelbrecht Maria Stokkenbech (født 1759)
 Mary Steen (1853-1939)
 Sophy A. Christensen (1867-1955)
 Karen Hansen (1882-1956)
 Gertrud Vasegaard (1913-2007)
 Nanna Ditzel (1923-2005)
 Inger Exner (født 1926)
 Hanne Kjærholm (1930-2009)
 Elisabeth Jerichau Baumann (1818-1881)
 Bertha Wegmann (1847-1926)
 Anna Ancher (1859-1935)

Anna Ancher

Anne Marie Carl Nielsen (1863-1945)
 Franciska Clausen (1899-1986)
 Sonja Ferlov Mancoba (1911-1984)
 Kirsten Justesen (født 1943)
 Leonora Christina (1621-1698)
 Thomasine Gyllembourg (1773-1856)
 Mathilde Fibiger (1830-1872)
 Erna Juel-Hansen (1845-1922)
 Karin Michaëlis (1872-1950)
 Karen Blixen (1885-1962)
 Tove Ditlevsen (1917-1976)
 Inger Christensen (1935-2009)
 Suzanne Brøgger (født 1944)
 Laura Aller (1849-1917)
 Emma Gad (1852-1921)
 Ingeborg Andersen (1887-1960)
 Hanne Reintoft (1934-2025)
 Tine Bryld (1939-2011)
 Lise Nørgaard (1917-2023)
 Johanne Luise Heiberg (1812-1890)
 Betty Nansen (1873-1943)
 Asta Nielsen (1881-1972)
 Emilie Sannom (1886-1931)
 Astrid Henning-Jensen (1914-2002)
 Alice O'Fredericks (1900-1968)
 Bodil Kjer (1917-2003)
 Jytte Abildstrøm (1934-2025)
 Ghita Nørby (født 1935)
 Liva Weel (1897-1952)
 Raquel Rastenni (1915-1998)
 Else Marie Pade (1924-2016)
 Anne Linnet (født 1953)
 Natasja Saad (1974-2007)
 Susanne Lindberg (1871-1934)
 Jenny Kammergaard (1918-1997)
 Ragnhild Hveger (1920-2011)
 Lis Hartel (1921-2009)
 Susanne Augustesen (født 1956)
 Anja Andersen (født 1969)
 Mary Thomas (1842-1905)
 Maren Splids (1600-1641)
 Marie Grubbe (ca. 1643 – ca. 1718)
 Lili Elbe (1882-1931)
 Jutta Graae (1906-1991)